

Luchmajor

Núm 57 Maig 86

de pinte en ample

Preu 80 Ptes.

**// CONGRÉS IN
TERNACIO
NAL·DE·LA·
LLENGVA·
CATALANA·
·MCMVI 86**

Supermercado **DERESA**

Avda. Caballero R. Santmartí, s/n.
(Esq. c/. San Francisco) Teléf. 66 01 78
• **LLUCMAJOR** •

★ **ALIMENTACIO**

★ **DROGUERIA I PERFUMERIA**

**DE TOT EN UNA GRAN EXPOSICIO
DE 800 MTS.2**

**GRAN ASSORTIT
OFERTES ESPECIALS**

SUPER DERESA

**EL SUPERMERCAT DE LLUCMAJOR PER A TOTA
MALLORCA**

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350-1981
Any V

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor

INFORMACIO I
PUBLICITAT:
Carrer Esperança, 2
(Lluçmajor)

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies

COL·LABOREN:
Joana Artigues
Francisca Barceló
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Miquel Bezares
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Bartomeu Font
Antoni Garau
Catalina Garau.
Coloma Julia
Antoni Llompart
Miquel Mascaró
Miquel Monserrat
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margarida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias
Arnau Tomàs
Pere F. Torrents
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana

Col·laboren:
Joan B. Garau
Jaume Manresa
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES:
M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos
Antoni Monserrat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:
Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60

El pensament de la
Revista s'expressa només a
través de l'Editorial

Crisi econòmica i crisi social

Negres presagis s'acosten per a Lluçmajor. La crisi econòmica, laboral i social que afecta el nostre poble avança a marxes forçades. La recent fallida de l'empresa "Tià Mulet" n'és una mostra més i una nova constatació. Es un escaló més del ja llarg procés d'afonament de l'antiga indústria del calçat, que s'afegeix a la paràlisi camperola i a l'estancament comercial.

A l'entretant, els llucmajorers aguaiten el panorama amb desconhort i amb símptomes d'impotència. La constatació de les dimensions de la crisi i del caràcter subsidiari que té, de cada vegada més l'economia local i insular respecte de les grans decisions internacionals fan que no hi hagi lloc per a un voluntarisme tan ben intencionat com estèril.

Tanmateix, en els moments més optimistes, arreu sura l'esperança que l'instint de supervivència col·lectiva haurà de menar-nos a l'adaptació davant les noves situacions socio-econòmiques que ens ha tocat viure. Si-gui com sigui, cal esperar també que des de partits polítics o agrupacions socio-culturals fins a personalitats amb més o menys ressò col·lectiu, surti al carrer una feina lúcida i conscient per a pal·liar els efectes de la crisi. Es tracta que la ciutadania angoixada i impacient no cerqui solucions a la llarga perniciosos i que no s'instal·li en la crisi dotada d'un sistema de valors rebutjable. La venda i destrucció del territori sense reparar en impactes ambientals, la consolidació de bosses de marginació i delinqüència, l'assentament de l'economia submergida i les pràctiques laborals explotadores, l'extensió d'ideologies i comportaments autoritaris, la desmobilització cívica i la falta de consciència cultural... són possibles mals que reverdeixen en temps de crisi i que també a Lluçmajor haurem de desarrelar.

Noticiari local

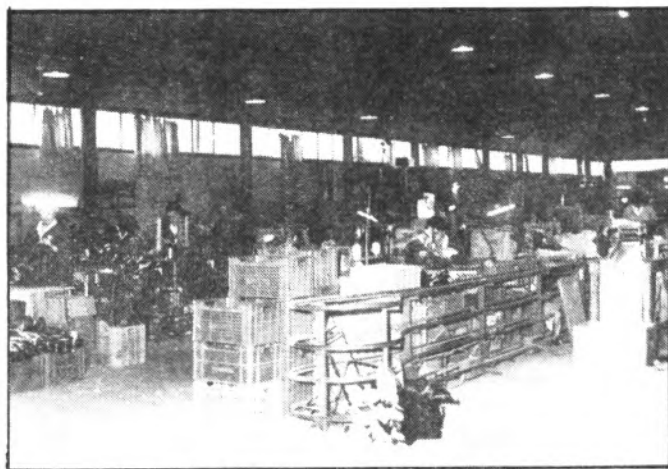
REDUCCIO DE PERSONAL A L'EMPRESA "TIA MULET S.A."

La coneguda empresa de calçat d'En Sebastià Mulet va reprendre les activitats, després de restar aturada durant 14 dies, amb una reducció de personal.

Dels 110 treballadors de la plantilla habitual només 40 han reprès les activitats laborals. Pareix

que l'empresa té intenció d'efectuar un canvi de mercat de cara a l'exportació per dirigir els seus productes a l'Europa comunitària i no a Nordamèrica com abans.

Per altra banda, l'empresa ha presentat expedient de suspensió de pagaments ja que les dificultats restrictives del mercat nordamericà i sobretot la caiguda fulminant de la divisa USA ocasiona unes pèr-

dues de quasi dos mil ptes. per cada parell de botes fabricat.

Es tracta d'un nou capítol de la crisi laboral llucmajorera i aquesta vegada afecta a una de les empreses més significatives de la qual depenen més d'un centenar de llocs de feina.

TEL. 66 04 43

ASSOCIAT A **FERBA**
FERRERES OILERS
& EQUIP. L.T.O.

**RIFAM AQUEST
COTXE ENTRE ELS
NOSTRES CLIENTS**

FERRETERIA

DROGUERIA - ARMERIA

**GOTEIG
FONTANERIA**

Can Jancz

TOT EN BRICOLAGE

EINES

P.L. ESPANYA N°47

Llucmajor

2on. ANIVERSARI DE L'ASSOCIACIO 3a. EDAT.

El passat 8 d'Abril i amb motiu del segon aniversari de l'Associació de Jubilats, Pensionistes i 3a. Edat de Llucmajor, es va celebrar una funció homenatge en el Teatre Recreatiu amb l'intenció de passar més hores agradables, en companyia i amb les actuacions musicals o recitals poètics d'un bon grapat de llucmajorers com en Joan Xamena, Joaquim, Ramon Rosas, Francisca Picornell, Toni Mir, Damià Tomàs, Rafaela, Paquita Cañellas, Francisca Pomar ("guitarra romana" "Vi-va Espanya" "Portuguesa" etc.) També hi va haver la conferència "Llucmajor ahir i avui" a càrrec de Jaume Oliver, professor de l'Escola de Magisteri de Ciutat, llucmajorer i col·laborador de les planes de la nostra publicació.

A l'intermedi de l'acte s'entregaren uns obsequis als associats de més edat: Nofre Mut Tomàs i Francisca A. Salvà Mulet.

Amb un parlament de Fernando Rodríguez, president de la Federació de la Tercera Edat de Ba-

leers, i més paraules d'En Toni Mas, president de l'Associació de Lluçmajor, es va cloure l'acte amb aplaudiments i satisfacció per part dels nombrosos assistents.

El diumenge, 11 de maig a les cinc del capvespre, la Comissió de Cultura de l'Ajuntament

retrà un homenatge a la 3a. Edat al Restaurant "Ca'n Tià Taleca" on se celebrarà una missa i després hi haurà una bona barenada i actuacions del conjunt musical "Els Vall-demosà" i el Club d'Esplai.

AJORNADA L'EXCURSIÓ A LA SERRA DE GALDENT

Ja que l'excursió al PUIG DE GALDENT, SA SOPAGADA D'ES GEGANT I PUIG DE SES BRUIXES, programada pel dia 27 d'Abril, no va anar acompanyada de bon temps, es va aplaçar per dia 18 de Maig.

No és que a les 9 del matí plougués, però tot estava banyat i al sol no se li veien les ganes de sortir. Perdonau les possibles molèsties i ve't aquí la justificació del perquè no ens vàrem posar en marxa.

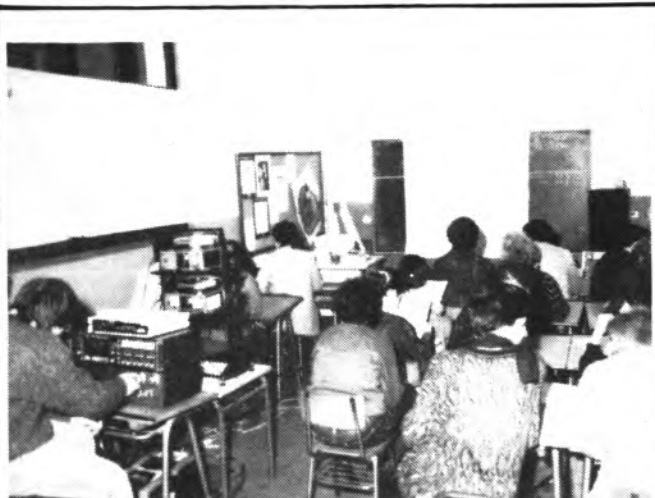
Per la propera vegada, seria convenient, als interessats avisar de la seva presència als telèfons:

-Joana Xamena: 66 19 63

-Joana Artigues. 66 05 86

Com abans, la partida serà a les 9 del matí de davant el solar de Ca'n Mataró (devora la rectoria).

Com a feina, el G.O.B. Lluçmajor, s'ha proposat demanar a l'Ajuntament la situació actual dels expedients d'infraaccions urbanístiques a les zones de: Son Marió, Son Monjo, Son Casesnoves i Son Sampol.

PROJECCIÓ D'UN AUDIOVISUAL SOBRE L'ARXIDUC.

Dia 17 de març a l'aula de les escoles públiques on s'imparteixen les classes de català per a adults es va dur a terme la projecció d'un audiovisual sobre la figura de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, gran estudiós de la nostra cultura sobre la qual ha escrit molt de llibres entre els que destaca l'obra escrita en alemany DIE BALEAREN IM WORT UND BILD GESCHILDERT, les Balears descrites per la paraula i el gravat, aportació exhaustiva en nou volums apareguts entre 1869 i 1891.

La projecció d'aquest àudio-visual és breu, uns vint minuts; després els assistents feren preguntes a un dels seus autors, Xavier Garcia, que a més s'encarrega de la projecció. D'aquesta manera els alumnes varen conèixer un

poc més aquest personatge que s'interessà tant per la nostra terra.

El dia abans, 16 de març, organitzat pels cursos d'adults de l'OCB de Palma, es va fer una excursió a Son Moragues a la qual assistiren alguns alumnes dels cursos de Lluçmajor i S'Arenal. Aquesta possessió va pertànyer a l'Arxiduc i té un gran interès per la seva flora i fauna i també des del punt de vista etnogràfic: sitges, pous de neu, pous de calç... etc. "Sa Nostra" va editar una guia de passeig de Son Moragues que els alumnes pogueren consultar i els va servir d'ajuda.

La projecció de l'àudio-visual fou possible gràcies a la col·laboració de la caixa de Balears "Sa Nostra" que pagà les 10.000 pessetes de despeses. Aquesta sessió va ser molt profitosa i esperam que se'n puguin fer d'altres ja que és una forma molt eficaç d'acostar la cultura al poble.

M. Palou.

**FOTO D'ESTUDI
REPÒRTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

**PERRUQUERIA
FINA**

C/. D'Es Vall, 49

Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats - Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

Aprovat el polèmic pressupost municipal

El Ple del passat 30 d'abril, on es presentava a aprovació el pressupost municipal per al present any, va ser un Ple especial, tant per la duració (tres hores i mitja) com per les diferents postures adoptades pels partits al llarg del debat, primer, i de la negociació, després.

Després d'una exhaustiva lectura de les partides pressupostades per part del grup de govern de l'Ajuntament, es va procedir per part del portaveu del grup mixte, Sr. Martí, a la crítica de les partides que el seu grup creia que no eren correctes, perquè si bé estaven d'acord en què totes les partides eren necessàries, creien que si havia d'establir un ordre de prioritats que no era el que s'aplicava. Els punts bàsics en què no estava d'acord eren en el pressuposts per a la reforma del "Salón" i sobretot en el capítol de Festes que pujava onze milions de pts. sense comptar "Sa Rua" ni "Els Reis", els quals anaven en capítols apart. Tampoc no estaven d'acord en la quantitat assignada a les psicòlogues que van per les escoles.

En contesta a aquestes crítiques, el Sr. Puigserver indicà, a instàncies del batle, que aquests capítols havien estat molt ben estudiats, que només cobrien els mínims, i que no eren negociables.

Les discrepàncies del portaveu del PSOE se centraren també en el capítol

de "Fires i Festes", en la remodelació del "Salón", en l'edificació d'una tribuna coberta al camp de futbol, i, sobretot, en la partida de 4.500.000 pts. que es deuen al concessionari del manteniment de l'enllumenat públic.

Referent a la darrera qüestió es va reincidir, una i altra vegada, en la il·legalitat del procediment que s'havia seguit per endeutar l'Ajuntament, perquè, aquestes despeses no havien estat aprovades a cap Permanent, ni ningú degudament facultat, no ho havia autoritzat, ni hi havia doblers pressupostats 1er. a aquest concepte, i, que, a més a més, en el contracte s'especificava clarament que la compra del material que s'emptra, corre a càrrec de l'Ajuntament, la qual cosa es va fer per tal que fos el poble el que tengués el guany de l'elevat descompte que en material elèctric es fa.

El Sr. Puigserver contestà que creia que tots els atacs anaven en contra del seu grup, i no en contra de les propostes que presentaven i que si les haguessin presentades uns altres no hi hagués hagut tanta oposició.

**EL PLE ES VA
PERLLONGAR
FINS A LES DUES DE LA
MATINADA.**

Després que a les 12 el Batle suggerís que s'acabàs el Ple, segons és preceptiu, va continuar una hora i mitja més, temps en el qual es

varen anar apropant les diverses postures.

El PSOE va intentar que s'aprovassin obres que consideraven d'urgència, sobretot a S'Arenal: enllumenat públic, depuradora, camp de futbol, etc... Obres que pujaven uns 115.000.000 de pts.

Durant la negociació els que foren els protagonistes varen ser el Sr. Tomàs (PSOE), el Sr. Puigserver (UM) al qual el batle demanava a cada moment: "Que trobes, Joan"? i el Sr. Artigues (AP-PDP-UL) deixar un poc de banda el Grup Mixte.

Al llarg d'aquest estira i amolla, en el qual l'únic que amollava era el PSOE, UM es mantenia amb les seves cinc-centes dient que abans ja havien reduït les partides al màxim, i que no acceptarien cap nova reducció. Es va arribar, dèiem, després d'aquestes discussions, a acceptar per part del PSOE quasi tot el que presentaven al pressupost per tal que s'inclogués les obres de S'Arenal per ells esmentades.

Només quedaven dos esculls que semblaven insalvables: la qüestió del deute per a material elèctric i la tribuna coberta.

El grup mixte, en canvi, era partidari de la tribuna coberta. Ambdós es volien desentendre en l'assumpte "enllumenat públic".

El secretari va haver d'explicar que el pressupost o s'aprova complet o no es pot aprovar. A la fi, el PSOE va accedir perquè tot el que abans no era suficientment bo, anàs a missa per tal d'aconseguir introduir-hi el que pretenien.

En totes aquestes negociacions no hi mancaren moments de tensió entre el Sr. Puigserver i diferents regidors del Consistori.

El Sr. Tomàs Garcías, el qual havia canviat molt de postura referent a molts de punts des que s'havia aprovat la urbanització de Capocorb, insinuant que hi havia hagut més interessos particulars que no de partit. Més tard, el Sr. Rodríguez, regidor del PSOE

li va dir que el que feia el seu portaveu era conegut i assumit pel partit.

El Sr. Garcías també va recordar al Sr. Puigserver que, d'interessos particulars semblava que n'havia hagut en l'"affaire" enllumenat públic.

El Sr. Puigserver, en un accés de còlera, dels que sol sofrir sovint, va dir que creia que era tendenciós que s'asfaltàs el camí de Sa Bassola, on hi té la granja el portaveu del grup mixte, Sr. Martí, havent-n'hi altres que ho necessiten més, la qual cosa va ser desmentida pel Sr. Martí perquè ell, per motius de seguretat, preferia que no s'asfaltàs.

Aquests resquills dels regidors cercant-se el taló d'Aquil·les són els que fan creure als ciutadans que la política de determinada gent és cosa bruta. Si les acusacions són veritat, per això! i si no ho són, per la gravetat dels falsos testimonis que de manera pública i mútua han fet els uns dels altres.

Quan va arribar el punt en el qual semblava que l'enteniment entre PSOE i AP-PDP era total, i el grup mixte va veure que el pressupost s'aprovava sense comptar amb ells, i que a més hi hauria un increment de despeses que endeutaria l'Ajuntament amb nous préstecs, demanaren un minut de pausa per dialogar, després del qual es va optar per aprovar el pressupost que inicialment s'havia presentat.

Els d'AP-PDP quedaren sorpresos per aquest canvi de postura. Els d'UM a instàncies del Sr. Bernat Tomàs també demanaren un minut per parlar en privat. De res no serviren les demandes del portaveu del PSOE perquè mantenguessin el que s'havia acordat. Els del grup del govern s'aferraren al grup mixte com a taula de salvament i donaren l'espall als que fins aquell moment semblava que havien de ser llurs salvadors.

La salvació va ser majoritàriament positiva i el nou pressupost de l'any 86 va ser aprovat.

**PENTA
ASESORES**

AL SEU SERVEI

Centre de càlcul

Comptabilitats

Serveis administratius

Assessoria fiscal i laboral

Plaça d'Espanya, 53- Tel. 66 21 33

Llucmajor

S'Arenal**Una bona perspectiva turística**

Tomeu Sbert

La temporada turística acaba de començar. S'ha treballat molt perquè aquesta temporada sia bona. Les previsions per a omplir els hotels de la zona arenalera, Platja de Palma i Ca'n Pastilla, són màximes, vendrà molta de gent, si les coses no es torcen. El que ha passat a Líbia, entre els americans i les forces del Coronel Gaddafi, i els atemptats terroristes que se li atribueixen als libanesos per diferents punts del món, preocupen i molt per les nefastes conseqüències que poden dur. Però, de moment, les anul·lacions de places per aquests motius han estat mínimes.

REUNIO.-La diada de festes celebrada pels antics areners fou un aconeixement interessant i atractiu. Una diada entranyable pels més d'un centenar de persones que la disfrutaren. Els que no hi acudiren i que formen part d'aquesta família d'antics areners, ells s'ho perdren. Lo important és que la diada festiva cada any se celebrarà.

Presidiren el Batle Antoni Zanoguera, la regidora ciutadana Marta Llompart, filla del gran campió ciclista llucmajorer Llompart Mas; estaren Joan Perrelló, Pere Canals, l'antic ecònom Joan Crespi, Josep A. Barceló de Correus, Dr. Mariano Rosselló

Antoni Galmés va llegir el pregó al dinar d'Antics Arenalers". A la seva dreta Joan Crespi ex-ecònom i a l'esquerra el llucmajorer Dr. Mariano Rosselló Barberà.

Barberà; Antonio Martí, president de l'Associació de Veïnats, i moltes de persones que per un o altre motiu podríem anomenar però, la veritat és que tots formen part dels mateixos d'aquesta història.

S'efectuaren entrega d'obsequis a les persones més antigues.

Després dels parlaments de costums i d'un agradable pregó que digué En Toni Galmés, actuacions artístiques diverses i que agradaren.

TIRADA.-La primera d'una sèrie de tirades esportives amb escopeta, a la nostra zona aquest any, tingué lloc al nou camp de tir de "Veracruz" organitzada per "Falcons de Mallorca" i col·laboració espe-

cial de "Cervecería Sancho Panza" de Pere Joan Colomar i "Deportes Clar" de Miquel Clar, entre d'altres ajudes. Patrocinà el C.I.M Assistència a la tirada de Santiago Coll adjunt a la presidència i que també li feren tiratrons. Triunfà En Bernat Ramis, que hagué de desempatar amb En Josep Pomares. Nutrida participació, artístics trofeus, ambient bo i molta d'emoció, donat la lluita d'un gros grup de tiradors, amb poca diferència per als llocs capdavanters. El lema de la competició, idea d'En Sebastià Barceló fou: "Esport sí, droga no". Arbitre de la tirada Joan Nicolau.

MUNICIPALERIES.

Pel que es refereix a la part

municipal, poc podem dir. A la part de Ciutat se fan obres de clavegueram i d'asfalt de carrers entre "Las Maravillas" i el camí de sa Síquia o antiga carretera de Llucmajor. Se confirma que tornaran reforços de la Policia Nacional i Municipal.

A la part de Llucmajor Arenalera, s'efectuà millora quant a la impulsió d'aigües netes a la costa i de les brutes a la depuradora. Es parla que es vol fer una depuradora nova dins la finca Son Verí de Dalt, no hi ha notícies fresques del nou camp Municipal d'Esports, però sí que funciona molt bé el nou Servei de Policia Municipal amb la intervenció immediata.

També a la Platja de Palma, S'Arenal i Ca'n Pastilla

ASSEGURANCES MARE NOSTRUM

Tota casta d'assegurances - Tramitació Sinistres
Informació i pressupostos gratuïts.

Amb el nou Pla de Pensions amb que vostè assegura el seu futur.

AGENCIA URBANA
Plaça Major, 1
Tel. 26 53 74
S'Arenal
(devora el mercat)

AGENCIA PLATJA DE PALMA
(Edifici Hotelers)
C. Marbella, 39
Tel. 26 76 54 - 26 76 58
(Entre balnearis 3 i 4)

CAN PASTILLA
(Balneari 1)
Avda. B. Riutort, 55
Tel. 26 81 00 - 26 86 62

ESTAM TOTALMENT AL VOSTRE SERVEI.
DEMANAU INFORMACIO.

Presentació del II Congrés a Lluçmajor

// CONGRÉS INTERNACIONAL DE LA LLENGUA CATALANA
MCMVI 86

Amb el títol "LLUCMAJOR PER LA LLENGUA", l'OCB va organitzar una sèrie d'activitats per tal de presentar als llucmajorers el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana. El divendres, 11 d'abril, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, intervinguen Joan Miralles, president de la Comissió Territorial de les Illes Balears, en el Congrés i Catedràtic de Llengua Catalana a la Universitat de Palma, i Damià Pons, catedràtic de Llengua Catalana a l'Institut de BUP "Maria A. Salvà".

Si bé, J. Miralles va fer al·lusions a Mn. Antoni M. Alcover i la seva col·laboració al I Congrés de 1906, ambdós se centraren més en el futur de la llengua, com objectiu d'aquest II Congrés. No es tracta només de normalitzar a nivell institucional sinó de col·laborar a nivell públic. La llengua s'ha de dur al carrer, a l'escola, als mitjans de comunicació, a l'administració, als rètols i anuncis... I tots hem de ser conscients que la nostra llengua no és una llengua de minories sinó que és una llengua estudiada a moltes universitats del món. També parlaren d'usar-la amb els castellano-parlants perquè a més d'ensenyar-los aquesta llengua

nostra els integrarem a la societat on viuen.

A més del caràcter oficial d'aquesta presentació volguérem donar un caire més popular i de festa i per tal motiu el dissabte, dia 18 —ja que es va haver d'ajornar una setmana, a causa del mal temps— realitzarem un Concurs de dibuix "Pintem l'asfalt de

plaça" amb el lema "Festa per la llengua" on hi participaren nins de tots els cicles d'EGB i pintaren l'asfalt amb guixos de colors i amb al·lusions al lema. Malgrat que un jurat qualificador —format per: Aina Mir, M. Luz Vallès, Gabriel Thomàs, Dolors Mir i Miquel Mascaró— hagués de decidir quins eren

els millors resultats i per tant donar uns premis als guanyadors, també tots els nins tingueren un obsequi, un llibre i adhesius del Congrés. Tots aquests llibres foren donats per la Caixa d'Estalvis "SA NOSTRA", Caixa de Pensions "LA CAIXA", l'Ajuntament de Lluçmajor i l'Obra Cultural Ba-

La intervenció de Damià Pons, a la Sala d'Actes de l'Ajuntament, amb Joan Miralles, president de la Comissió Territorial del Congrés; Joan Perelló en substitució del batle, Bernat Tomàs, regidor de Cultura i Sebastià Cardell, membre de més edat de l'OCB.

Un nombrós públic feu acte de presència a la Presentació del II Congrés.

Un bon grapat de nins i nines pintaren l'asfalt de plaça.

Funció de Teresetes pels "Tres Tranquils".

Venda de Cartells al·lusius a la "Festa per la Llengua".

lear.

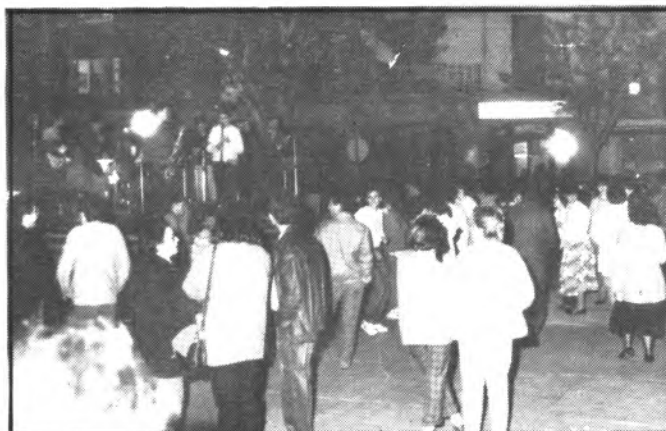
Per continuar la festa tots els nins acudiren a la Rectoria per riure i entretenir-se amb la funció de teresetes "Els Tres Tranquils" de les germanes Faidella. Al·lusions al Congrés, balls, garrotades i la presència del dimoni que engravava els al·lots foren les constants d'aquesta funció tan divertida.

I a la nit l'Orquestrina d'Algaida va concentrar-nos a Plaça per fer una berbena i pegar quatre

bots d'eufòria.

I amb eufòria s'ha realitzat aquest II Congrés a les 7 àrees del domini lingüístic català: Andorra, Illes Balears, Barcelona, Lleida, Girona, Perpinyà i València, tal com hem informat en anteriors edicions.

Amb el recital multitudinari de Maria del Mar Bonnet, Lluís Llach i Marina Rossell al Parc de la Mar, va concloure l'àrea de Mallorca en un clima de fervor col·lectiu a favor de la Llengua Catalana.

L'orquestrina d'Algaida durant la seva actuació a plaça.

CARNISSERIA XARCUTERIA

**ZANOQUERA
-
GARCÍAS**

Plaza España, 62 · Teléfono 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

ELEFANT

**Un lloc on la bona
marxa no es deslliga
del bon gust**

Plaça Espanya

Tel. 66 15 17

LLUCMAJOR

SEAT

**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.A.**

**ES COMPLAU DE COMUNICAR ALS SEUS CLIENTS,
AMICS I PUBLIC EN GENERAL ELS SEUS NOUS SER-
VEIS DE REPARACIO, VENDA I RECANVIS DE**

**BICICLETES
CICLOMOTORS
MOTOCICLETES
MOTOCULTORS
MOTOSERRES
MOTOBOMBES**

EXPOSICIO, VENDA I REPARACIO.

Cra. S'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34 - LLUCMAJOR.

CENTRO MEDICO ARENAL

C.A.M.

**CENTRO DE RECONOCIMIENTO MEDICO - PSICOLOGICO
PARA CONDUCTORES Y CAZADORES**

Clases: A-1, A-2, B, LCC, C, D, E

Miramar, 30 (frente C. Náutico) - Tel. 49 00 67 - El Arenal

**JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES**

Born, 7 Tel. 66 02 75

Olegario

**TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL**

**Muebles
JAUME**

Cónvento, 109 - Tel. 66 03 50
LLUCMAJOR (MALLORCA)

"laCaixa"

**CAIXA
DE
PENSIONS**

Ha desaparegut en aigües properes a Cala Pi quan pescava oblades en «Es Bastons»

Infructuosa recerca del Policia Municipal Marc Gelabert

Quan, a l'hora de tan-
car l'edició del present nú-
mero, estan a punt de com-
plir-se les dues setmanes
de la tràgica desaparició, en
aigües properes a Cala Pi,
del policia municipal Marc
Gelabert Vidal, totes les
operacions de recerca han
resultat infructuoses. Di-
jous, dia 24 d'abril, la notí-
cia sortia als carrers del
nostre poble i va córrer
com un rierol de pólvora
ja que el policia municipal
i la seva família són per-
sones sobradament conegudes a Lluçmajor.

Tot sembla indicar
que aquest luctuós esde-
veniment conegudes a Lluç-
major.

Tot sembla indicar que
aquest luctuós esdeveni-
ment va tenir l'inici l'hora-
baixa del dimecres, dia 23,
quan en Marc Gelabert va
decidir dedicar el seu hora-
baixa lliure de servei a una
de les seves aficions prefe-

rides: la pesca d'oblades, i es
va dirigir amb tots els or-
metjos als penya-segats si-
tuats entre Cala Pi i Es
Pas. A partir d'aquí, tot són
hipòtesis i conjectures so-
bre el que va poder succeir
però el que és cert és que
el policia municipal no va
tornar a ca seva, i per la
qual cosa els familiars dona-
ren el primer senyal d'alar-
ma al quarter de la Policia
Municipal.

Alguns companys d'en
Marc Gelabert es trasllada-
ren, immediatament, a la zo-
na costera on s'ubica la pes-
quera anomenada "Es Bas-
tons" localitzant, en pri-
mer lloc, el vehicle, i, pos-
teriorment, sobre les pe-
nyes, les canyes, roba i
altres efectius propis
d'aquesta particular moda-
litat de pesca, amb l'excep-
ció del poal per al "gru-
meig". Aquests detalls
fan pensar que la policia
degué caure a l'aigua, per

causes desconegudes, i mo-
rir ofegat. El fatal desen-
llaç ja fou apuntat des del
principi, pels companys
participants en la recerca,
mentre s'insistia en la hipò-
tesi que la causa de l'acci-
dent fos un cop de mar per-
què, en aquells dies, a cau-
sa del vent que era molt
fort, regnava un gran onat-
ge en la zona.

INTENSOS RASTREIGS.

En els dies que seguien
el tràgic esdeveniment, es
varen produir intensos ras-
treigs al llarg del penya-
segat sense aconseguir resul-
tats positius. La recerca per
la mar va córrer a càrrec
d'efectius del Grup Espe-
cial d'activitats Subaquàti-
ques de la Guàrdia Civil
(GEAS) i de membres de la
Creu Roja de la Mar. Tam-
bé col·laboraren en la tas-
ca els companys del
desaparegut policia muni-
cipal, familiars i amics, així
com també helicòpters del
SAR.

Segons ens va manifes-
tar el cap d'operacions, el
tram de costa va ser "pen-
tinat" quasi milímetre per mi-
límetre. Per racionalitzar el
treball es va marcar una
zona de devers 10.000 m2.
al voltants de la base de les
roques on hi ha la pesque-
ra en qüestió, àrea que tenia
una profunditat variable, as-

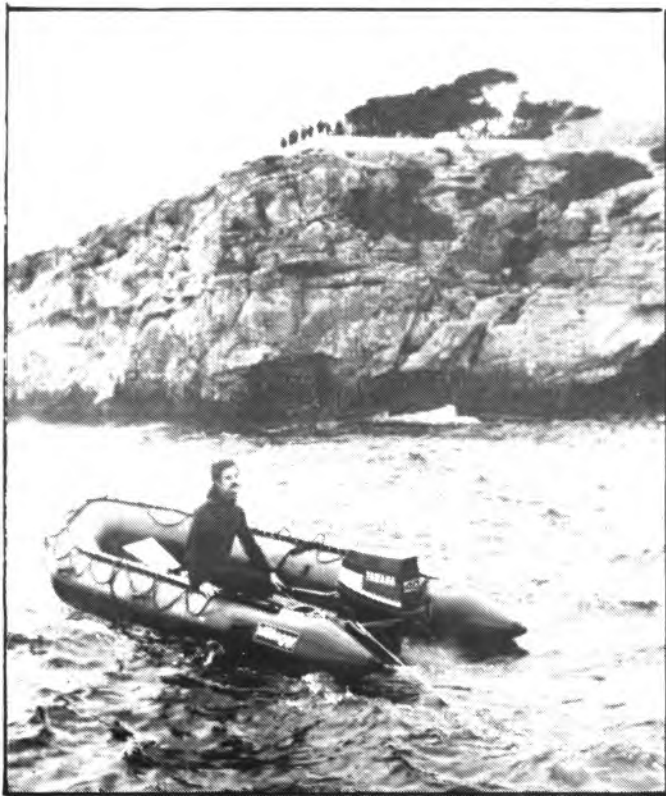
solint els vint-i-cinc metres
en determinats punts.

L'abundosa presència
d'algues així com els forts
corrents submarins varen di-
ficultar el rastreig on, en
distints torns, hi participa-
ren una dotzena d'homes-
granota. Els bussos, per co-
brir més extensió, se sub-
margien a devers deu o quin-
ze metres de profunditat i
en aquest nivell "planeja-
vent" tractant de trobar el
cos d'En Marc.

Després que el gros
dels efectius de l'equip de
recerca haguessin abando-
nat la tasca, aquesta fou
continuada des de la terra,
pels efectius de la nostra
policia municipal els quals,
diàriament, continuen ac-
cuint a la zona costera de
Cala Pi amb l'esperança de
trobar el company desapare-
gut. A causa dels forts
corrents d'aigua, s'especula
amb la hipòtesi que, després
de caure, Marc Gelabert po-
gués haver estat portat mar
endins.

Des d'aquestes línies,
"LLUCMAJOR DE PINTE
EN AMPLE" vol expressar
el més sentit condol a la
família de Marc Gelabert en
aquests moments de dolor
en els quals, a més de la pèr-
dua de l'ésser estimat, s'hi
afegeix el dubte i l'angoixa
de la seva desaparició.

Francesc Verderra.

Els bussadors de la Guàrdia Civil rastrejaren la zona cercant el cos del policia municipal (foto cedida per Diari de Mallorca).

SUCA-MULLA

L'ELIMINACIÓ DE LES CAMBRES AGRÀRIES: UN DESCONCERT

Ja fa un parell de mesos que es parla de la dissolució de les cambres agràries per part de l'Estat Espanyol, les protestes dels pagesos han estat constants i qualcunes de ben sonades com les del Diumenge dia 21 de Març a Madrid.

El govern i el ministre Romero, resolgueren eliminar unes 8.000 cambres agràries de tot el territori espanyol amb la finalitat de només deixar les Cambres Provincials.

La idea del govern és la següent:

- Eliminar una estructura que és considerada com a caciquil i eliminar certes irregularitats amb l'administració dels doblers, ja que se n'han detectades a més de 160 cambres.

- Amb l'eliminació de la cambra se suprimiria el pagament d'una xifra (quantitat de pessetes) que va junt amb la contribució de la terra i que va directament a la Cambra, i la paga tot-hom sense haver d'estar apuntat. Es obligatori pagar-la.

- Substituir la funció de gestoria que té la Cambra. Uns sindicats (Unió de pagesos, Jóvenes Agricultores, UFADE, CNAG...) s'encarregarien de donar la informació i representarien els interessos dels afiliats: ara, només s'hi apuntaria qui voldria i no seria obligatori com a la Cambra. Mentre que la gestió d'assegurances o qualsevol altra cosa es faria directa-

ment amb l'administració de l'Estat eliminant la innecessària (són paraules dels qui defensen l'eliminació de les cambres) gestió de les Cambres, no són més que intermediaris.

- Una democratització del sector agrari, seran els propis afiliats als sindicats que eligiran els seus representants; la Cambra Provincial serà el punt d'unió de tots els pagesos i on es rebran les queixes i es transmetran a l'administració de l'Estat.

- El patrimoni de les Cambres Agràries, Lluçmajor té una casa a la Ronda Ponent i tres milions de pessetes, a tot l'Estat Espanyol es parla de 50.000 milions de pessetes passarà a l'estat que ho posarà al servei dels sindicats de pagesos.

- Suprimir l'absurd diàleg Administració-Cambres, que també són de l'administració i substituir-lo pel diàleg Administració-Sindicats de pagesos, deslligats de l'administració.

Per una altra part un sector important pels pagesos, n'han parlat molt, ha estat en moltes rotlades tema de conversa, hi ha hagut tractorades com la d'Algaida, manifestacions com les de Madrid i Saragossa, que no volen que desaparegui un òrgan tan representatiu de la foravila com són les Cambres Agràries, l'únic lloc on han trobat informació durant molts d'anys i que aquest patrimoni de 50.000 milions passi a l'Estat, per ventura sia pels rumors que corren que diuen si pas-

sarà a un sindicat aprop de la ideologia del govern.

Només queda un gran DESCONCERT, el que més falta és informació. L'Estat envia circulars dient que les Cambres Agràries quedaran ben prest suprimides i dies més tard n'arriba una altra dient que es prepari el pressupost de l'any que ve.

Es diu que una conseqüència de l'eliminació de les cambres és el retràs que sofreixen els pagesos a l'hora de cobrar la subvenció del gas-oil, aquests dies s'ha començat a cobrar la de l'any 85, fins ara anaven tres pagaments enrera, ara encara n'hi van un.

Per ara el projecte ha quedat aturat al Parlament i amb l'adelantament de les eleccions hauran de veure com acaba dins un parell de mesos.

L'OVELLA MALLORQUINA PIGMENTADA, UNA OVELLA COMPETITIVA

Dimecres dia 23 En Rafel Servera va tornar de Madrid on havia anat a exposar les seves ovelles de raça mallorquina pigmentada o roja, anomenada així pel seu color rogenc. L'exposició era a La Casa de Campo, se celebra cada any i va encaminada a potenciar les races autòctones de cara a la Comunitat Econòmica Europea.

En Rafel Servera va venir molt content, tant el ministre d'agricultura com els representants de la Comunitat Autònoma Balear li donaren l'enhorabona per aquelles ovelles, assegurant-li que era una raça competitiva i que podria tenir molt de futur, li donaren una medalla per commemorar el fet.

De Mallorca hi havia les dues races pures més representatives i autòctones, la Mallorquina Blanca, representada per Antoni Sureda, de Manacor, i la d'en Rafel Servera representant la mallorquina pigmentada, procedent de Cugulutx de Na Francisca Catany.

Segons l'amo En Rafel la mallorquina pigmentada és una de les races que més es pot adaptar al nostre clima. Aquesta ovella procedeix de la Coete procedent del Nord d'Àfrica, mesclada amb la mallorquina, aquestes dues races es fongueren en el segle XIX, i han donat una raça autòctona nova. És una ovella que no es exigeix en les pastures i s'alimenta molt de les garrigues sense dificultats, es troba a les zones més àspres i eixutes de Mallorca com són Lluçmajor, Algaida, Montuiri i enlloc més.

Té una gran capacitat per reproduir-se, un 50 o/o dels parts són dobles i té una bona capacitat lletera i també de llana que en sol fer damunt dos quilos i mig, però es dedica principalment a la producció de carn. En canal arriba a una mitja de 49 quilos, moltes altres ovelles no hi arriben. Als dos mesos ja hi ha xots que pesen 26 quilos.

Com ja s'ha dit és una ovella poc estesa i en no més de 150 anys damunt Mallorca. Només es troba a les zones de Lluçmajor i voltants, cosa que fa que no sien més de 2.000 exemplars, essent una raça competitiva i tan poc estesa ha estat inclosa per part del ministeri d'agricultura dins el grup de "Races de protecció especial".

ELS PREUS

El mes d'abril ha estat un mal més pels preus de la ramaderia, gairebé tots els animals han baixat de preu després de l'alça del mes passat. La causa principal d'aquest fet és l'abundància de carn, sobretot porcelletes, xots i truges; mentre que la devallada del preu dels bous és per mor que n'han duits de l'estranger. Així queden els preus. Les porcelletes entre les 270 i 300 ptes. el quilo, els xots van de les 230 a 270 ptes, les truges de 90 a 100 ptes. el quilo i els bous entre les 420 i 450 ptes. el quilo.

El preu de l'ametla a principis d'abril ha anat molt bé, arribant el preu de 510 ptes. el quilo de bessó, però degut a que se'n vengueren moltes d'un cop ha tornat acabar per no tenir preu.

El preu de la garrova ha baixat un duro, i així, de les 65 ptes. el quilo del mes passat ara va a 60 ptes. el quilo.

ESBUCAR VIVENDES IL·LEGALS

A la comissió de govern de dia 18-3-86 s'acordà donar avís als propietaris de 28 vivendes il·legals (xalets de foravila) que havien d'esbucar la seva caseta. I ens pareix molt lògic suposar que tot acabarà amb cartes i avisos com ha estat fins ara i a la finca de veïnat n'hi faran un altra més lleig encara, sense por, perquè sap que només li enviaran un parell de cartes. Molt ens enganaran si són capaços de fer tomar o ells tomar qualsevol d'aquestes construccions il·legals.

L'ANYADA

Enguany tot va molt bé, sobretot lo primerenc, de lo més tardà el pagès ja no n'està tan segur. El pagès té por que ara el sol no surti, ja que aniria molt bé que fes un parell de setmanes de bon temps. S'ha de dir que tots els sembrats i sobretot la civada van de primera i a l'instant ja serà hora de segar faves.

Lo cert és que no s'atura de ploure. Basta veure que just dia 12 d'abril va fer 35,4 litres per metre quadrat i que en total del mes passen els 60 litres per metre quadrat.

Una notícia ben remarkable és que molts de pous que fins ara estaven secs, sobretot per Binifacat, ha arribat a pujar l'aigua fins als 4,5 metres.

De la caça s'ha de dir que aproximadament fins a la meitat del juliol no s'obrirà la temporada i que ja fa estona que senten cantar les tòrtres per la marina de Llucmajor.

ABUSOS

Són només una mostra del que passa diàriament a foravila, a la carretera de s'Arenal estaren a una caseta i no deixaren ni les estidores de podar; quatre cercadors d'espàrecs s'enfrontaren amb l'amo de la finca i fins i tot el serpentejaren; a una casa entre Son Rubí i Son Pieres hi robaren unes 125.000 ptes. que l'amo hi tenia.

AUTO-ELECTRIC Barceló

Ronda de Ponent, s/n. - Pedro A. Metaró, 55

Teléfono 66 01 70

LLUCMAJOR (Mallorca)

Venta y asistencia
técnica de los productos:

BOSCH
Automóvil

BOSCH
Herramientas

BLAUPUNKT

Calentadores
JUNKERS

Taladradora
MBM 83
12-18 V
39-83 W
16.000 min⁻¹
330 g
Nº de pedido
0 603 961 126

Un puñado de precision

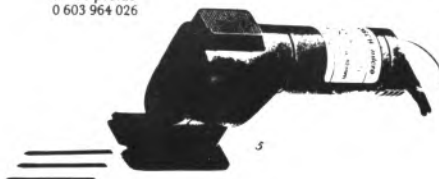

5 Sierra de calar
MST 10
Profundidad de corte
Madera blanda 10 mm
Madera dura 6 mm
Metal 2 mm
Nº de pedido
0 603 964 026

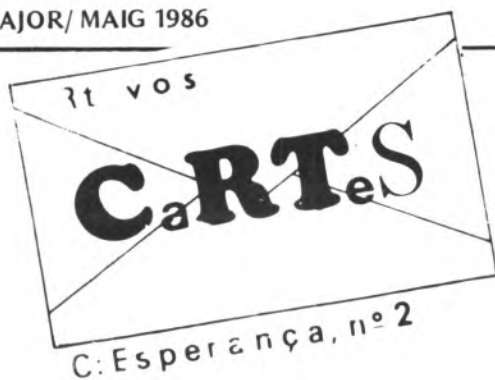
¡Novedad!

4 Lijadora orbital
MSS 68
Superficie de lijar
68 x 48 mm
410 g
Nº de pedido
0 603 963 026

Solicite de su proveedor habitual folleto especial con información detallada.

"MALLORCA VISTA PER UNA FORASTERA DES DEL COR DE LA PENINSULA".

Mallorca: ets petita, però hermosa. El qui et visita per primer pic queda embaulat i enamorat. Això em passà a mi.

Penya gegant de Formentor, blanca, lluenta sobre la mar, no sé si recordes el dia que et vingué a visitar. Mentre pujava al punt més alt, et comparava amb la teva germana de Montserrat.

Ai! Lluc frondós i fervorós, quanta bellesa des d'allà dalt. Jo hagués fet tres tendes per poder amb

calma saborejar els glops d'aire pur amb què invites als teus visitants. Però te vaig dir adéu tot davallant, amb l'esperança que tu no te mouràs. Tornaré a visitar-te sense trigar. Fou una sorpresa el trobar-me cara a cara amb tu, Torrent de Pareis, per ta grandesa; bé t'amagares aquell matí, darrera la boira baixa que t'amagava i amb tu jugava, no es veia ni el teu camí. Ja som abaix i no hi ha per tant! quin túnel, tot natural, per tot raja aigua quina humanitat! Mare de Déu! què es tot això? obra de bruixes o una joguina del Tot Poderós. Es ben segur que és

el segon, per les petjades que va deixar en les pedres blanques, fines i lluentes, que al contemplar-les vora la mar te sents un "Aladíno" amb el tresor trobat.

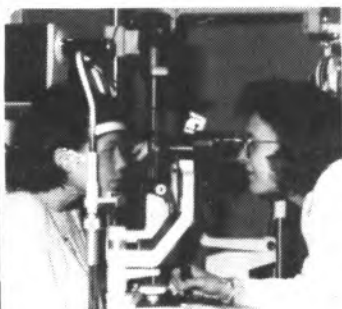
Oh! Sòller pintoresc trenet de joguina, viatge festiu, xiulets de criatures mentre les muntanyes se'ls engoleix. Tramvia ple de gent, pageses que tornen del mercat amb els seus cistells, estrangers mig gatons amb ampolla de vi oferint un got. Tot es bonic, inclús la gent té bon humor. Es que la terra té tot lo bo. Xop, xop... baixen tots contents, ja som al port.

I tu Valldemossa? i tu Banyalbufar? tots sou

tan guapos, i els tranquils pobles de l'interior? i tu cova del Drac? que bella ets petita illa, tota tu acarorada per la mar, si sabessis com t'enveja la gegant i boja ciutat... Però amb tots els teus encants, per mi res series si no hi hagués qualcom més; hi ha la bondat des teus fills, ells que diuen "sa" en comptes de "la" i uns amics que molt estim i obren ca seva de bat en bat. Aquesta qui t'admira i t'estima tant i tant, és una que no és d'en lloc i xapurra el català; és una que no té cor per que Catalunya i Mallorca li han robat.

ANNA.

CENTRE OPTIC EXPOLENT

LLENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIO
M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C. Berga, 26 - Tel. 26 33 74 S'ARENAL

SEMPRE ABSENT.

No és l'assoliment
qui ens manté la tossuderia
en un triomf d'enyor
que el vent trasllada
vers tu, cap a mi.

Ni l'esperança
amb penyora de fruïció
ens recera les fidelitats
per ningú beneïdes.

Tampoc és la tradició, ni la utopia.

Només sé el socràtic no saber
perquè t'estim, sempre absent,
onejant la teva mar
i suspena en tes gavines.

Concepció Domènech.

CENTRE DE PREPARACIO MATERNAL

Gimnàstica, projecció d'audiovisuals i xerrades
Tot per al benestar psíquic
i físic de l'embarassada

C. Rigo núm. 73 (Llucmajor)
Tel. 66 24 90 (dimarts i dijous horabaixa)
66 17 98 (particular)

*Sabates
Ca'n Gramet*

VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

Xerrades de cafè

-Pareix que ja no el trobaran an en Marc.

-Quan ja no l'han trobat, crec que ja no el trobaran, encara que no seria es primer que després de molt de temps, surt allà on manco esperen.

-Diuen que en aquesta pesquera, ja seran tres que han desaparegut i no els han trobat.

-La mar és molt misteriosa, i a baix, malgrat ets avanços d'avui en dia, encara succeeixen coses que ningú comprèn.

-Es nostros avantpassats deien que davant on està ara s'hotel "San Diego", totes ses bísties que hi duien a rentar queda-

ven engullides per un remolí d'aigo que hi havia.

-Mai no ho havia sentit a dir.

-Idò es deia...

-Són desgràcies, aquestes com sa d'en Marc, que es poden qualificar de dobles, ja que, no es pot donar per mort ni per viu, amb es consegüent problema per a sa dona i familiars.

-Pertanyia an es nou grup de sa Policia Municipal per Serveis Especials.

-Això crec que no té res que veure amb sa desaparició.

-Ningú no ho ha dit, però vull dir que era un homo molt fort, i

preparat per ses més inesperades circumstàncies...

-Per lo mateix, no crec que fos un cop d'ona lo que el va tirar a la mar, sinó que hi degué caure inconscient.

-Parlant d'aquesta Brigadilla de sa Policia Municipal, diuen que ses seves intervencions, fins ara han estat molt bones, i, per foravila n'estan molt satisfetes, perquè veuen amb aquest nou servici, sa solució d'es problema d'es robatoris i de s'inseguretat ciutadana.

-Vols dir...

-Que aquests policies no van de bromes sinó que tallen per "lo sano".

-Veurem que faran aquest estiu a S'Arenal. Allà si que hi fa falta ordre així com sia...

-Parlant de S'Arenal diuen que enguany va de veres. Es farà es tan suspirant Camp Municipal d'Esports.

-No ho sé, es temps és molt curt. Ja han passat quasi sis mesos.

-Bé, vull dir que el

començaran aviat.

-Amb deu milions de pessetes, es pot fer poca cosa.

-Supòs que bastaran per tancar es recinte, fer es vestuaris, aplanar i tancar es camp de futbol...

-Ca! deu milions de pessetes no basten ni molt manco.

-Idò menllevaran així com sia, perquè ets areners es mereixen aquest recinte i d'altres, perquè són es qui mos donen es milions.

-A més, crec que s'ha de mirar S'Arenal amb tota sa seva importància i problemàtica, perquè sinó, es dia que ets hotelers s'emprenyin i demanin de bon de veres sa seva autonomia o independència, veurem com quedaran es llucmajorers.

-I no estaran p'en Florit de "S'Arenal de Mallorca"!

-Es molt difícil que aconseguixin s'independència, però si tant abandonam S'Arenal, ho aconseguiran...

Un que escoltava

HAMBURGUESES
"PERROS"
"PINCHOS"
"PEPITOS"

NOVA DECORACIO

TERRASSA

Provin la
nostra
CUINA RAPIDA
ÉS TROPI !...

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUDES I MENJARS
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

**EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES**

**GERMANES
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:
De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19
i els dissabtes de 9 a 19

C/. Orient, 2 - Tel. 66 02 87

LLUCMAJOR

sa teulera

CENTRES - RAMS DE NUZIA

PLANTES - CORONES

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

Tenen torres de defensa de planta circular

Cala Pi i Es Cap Blanc, muts testimonis d'incursions moresques

Les dues finques ocupaven la zona coneguda amb el nom de la Soga

Les cases de Cala Pi són de construcció senzilla

No resulta gens sorprenent que el Magnífic Bernardí Sureda es reservàs la Soga pel seu esbargiment, tenint en compte l'insuperable condició d'aquell paratge, el qual ha anat deteriorant-se amb els canvis radicals, soferts en el seu entorn.

CAP BLANC

Tal com hem apuntat al principi, Es Cap Blanc es va desmembrar de l'extensa Capocorp, formant una possessió de 338 quarterades, 1 quartó i 49 dextres.

En 1653 la possessió era de Francina Debac i Cenglada, i en 1685 era de Francesc Reixac valorada en 2.000 lliures. En el S. XIX, la finca que ja havia canviat de família pro-

CALA PI I ES CAP BLANC

De l'extensa propietat d'aquell noble donzell que fou Bernardí Sureda i Cenglada, procedeixen aquestes dues finques. Mitjançant dos instruments notariais de finals de S. XVI, fou establerta a Jaume Thomàs, àlies "Pelacanyes", sense incloure una petita porció de 3 quarterades a la part de la mar, on anys més tard es va aixecar la notable talaia, pel mestre d'obres Joan Pons el punt neuràlgic d'incursions moresques. Aquesta zona era coneguda amb el nom de la Soga.

Pel testament de 1602 de Jaume Thomàs, sabem que aquest va repartir la possessió entre els seus tres fills, donant lloc al naixement d'altres finques, com és el cas de Son Moro. En 1685, la possessió era propietat de Pere Thomàs, àlies Hulanó, estimada en 1.200 lliures; i desset anys més tard el seu valor s'havia incrementat en 550 lliures. De les 319 quarterades dels primitius esta-

blits, en 1862 el nombre d'aquests era de 22. En aquest darrer any, Jaume Thomàs i Amengual posseïa 187 quarterades, amb una ramaderia que comptava només amb 25 ovelles, 5 muls, 1 egua i 1 porc.

Quant a les cases de la possessió són de construcció senzilla, destacant el portal d'arc de mig punt, tan característic, i la torre de defensa de planta circular, actualment encaixonada enmig de les cases.

Els monuments prehistòrics que es troben inclosos a Cala Pi, són les coves situades en el torrent que desemboca en l'esplèndida cala. En el punt anomenat Ses Talaies, hi ha situat un conjunt prehistòric, i en la part de la mar, en la costa, les antigues pedreres de Sa Punta de Sa Dent i Es Molar. Altres elements de valor destacables són el camí o els restes del camí empedrat, i el Pou de Cala Pi anomenat en antics documents, cobert per l'espessa vegetació, que fa quasi il·localitzable el seu emplaçament.

El pou de Cala Pi, anomenat en antics documents

Restes del camí empedrat

El temps no ha transcorregut per les cases des Cap Blanc

pietària, era de Marian Pujol, i segons apunta el cadastre de 1818, conegut per "Apeo de Garay", la possessió estava estimada en 4.206 lliures. A finals de S. XIX, la propietat per entroncament, va passar a Antoni de Fuertes, però és en el segle actual quan ha sofert més canvis de propietaris. De Pere Fuertes i Pujol, va passar a Antoni Castanyeri Anglada, i poc temps després era de Sebastià Mulet i Contestí, tornant a canviar de propietari poc després.

Cap al tercer decenni del present segle, es varen segregar, o com apunten els documents, es varen cedir, 3 quarterades, 1 quartó i 40 destres a l'exèrcit per ubicar l'aquarterament d'es Cap Blanc. Aquest sector comprèn el recinte on està situada una altra de les tres torres de costa que en l'actualitat resten en peu, la qual fou edificada abans de la de Cala Pi, que és la més recent.

Les cases de la possessió en el seu conjunt són senzilles com ies anteriors de Cala Pi, però amb la diferència que les de Cala Pi tenien una torre de de-

Dues torres flanguejen la façana des Cap Blanc

fensa, i aquestes en tenen dues flanquejant la seva façana, encara que una d'elles sembla correspondre a la torre d'un molí. Ambdues són de planta circular. Les cases figuren en un dels nombrosos gravats de l'Arxiduc Lluís Salvador d'Àustria en la seva monumental obra "Die Balearen", les quals

comparades amb l'actualitat, sembla que el temps no hagi transcorregut. Un altre aspecte destacable de les cases és l'existència d'un Oratori, antigament declarat de caire públic, esmentat per l'Arxiduc, però avui en dia està en desús. En una finestra de la façana per sobre aquesta, hi ha una creu pintada. Igualment n'hi

ha dues de gravades a les portes de l'habitació destinada a capella.

Els restes prehistòrics estan localitzats en el punt anomenat Sa Cisterna Nova.

Joan Clar

Francesc Verdera

Fotos: Antoni Monserrat

Antoni Oliver

Gent de la vila**Bartomeu Servera, «Rutxil», un artesà de sa pedra**

Es seu nom és Bartomeu Servera Noguera, però se'l coneix per l'amo En Tomeu "Rutxil". Té 61 anys i és llucmajorer. Era picapedrer però des de fa uns anys es va retirar per problemes de salut.

Ara té tot es temps que necessita per dedicar-se a una tasca que li agrada molt, una afició que ha tengut des de que era un al.lot: ser un artesà en picar pedra.

"SOM ES MESTRES D'ES MESTRES"

-Quin és es vostro ofici?

-He fet sa vida de picapedrer, d'edat de catorze anys. Era un al.lot, feia feina amb mon pare, que tenia dos homes mes. S'assumeix és que per ses circumstàncies de llavors aquells homes se n'hagueren d'anar a sa guerra i jo vaig haver d'ajudar-li, de peó. He estat picapedrer quasi sempre, hi ha hagut temporades de crisi. L'any 48 a Llucmajor gairebé no hi havia veïna, només n'hi havia un parell que feien feina a Cura i devers Punta Llobera. A Llucmajor tot era ben mort.

Vaig anar a fer feina a Ca Mestre Francesc Barraca, i feiem escales de "marmolina" motlos per fer escalons, gornisses... batiports per a's cementiri (aquestes tapadores grosses) i coses així; en una paraula, treballàvem pedra artificial, que li deien. Hi vaig estar 10 anys, era una feina que encanava bé per s'ofici de picapedrer i hi havia molts de picapedrers que no ho sabien fer. Sempre tendré en sa memòria aquella frase que mos deien: "Vltros sou es mestres d'es mestres".

Vaig estar un any a Venessuela però es clima no va ser bo per sa meua salut i tornàrem tot d'una. A Mallorca a'ts anys 60 hi havia més feina que no mestres, a S'Arenal estaven en ple "boom" turístic i me vaig posar p'és meu compte. Però, més tard, per mor de sa salut, ho he hagut de deixar anar.

-Des de quan, idò,

vos dedicau a fer aquestes coses de pedra?

-Vaig començar després de casar-se es fill major. Sa dona me deia: "M'has de fer una jardinera", i la vaig fer, també en vaig fer una per cada fill, més tard, un regal per a un metge, D. Damià Salvà, un escut amb es distintiu d'es metges... I poc a poc, han anat sortint idees i ara me dedic an això.

Qualque cosa he de fer, no sé estar aturat, i sa pensió només serveix per prendre cafè. Ho faig, més que res, per entreteniment, perquè m'agrada i tenc temps.

-Qui vos n'ha ensenyat, de picar sa pedra?

-Ningú no me n'ha ensenyat. No he anat a mossatge. Això, repetesc, no es més que temps i un poc d'afició. Si ho posàvem davora es treball d'un professional es meu segurament estaria ple defectes.

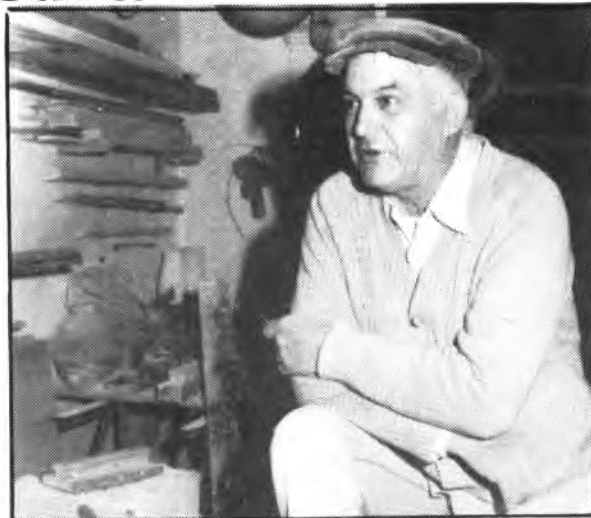
ES UNA FEINA MANUAL

-Quin nom té aquesta feina vostra?

-Va inclòs dins sa feina de picapedrer. Si analitzam sa paraula, ja ho diu: picapedrer, picapedra. Avui tot s'ha modernitzat i n'hi ha molts que fan de picapedrers, però no ho són, en es sentit que li hem donat a aquesta paraula.

-Teniu màquines o ho feis tot a mà?

-No, no en tenc cap, de màquina. Això són ses màquines, ses eines. Jo no faig res amb motlo. Ses coses fetes a màquina són més perfectes però perden sa gràcia i sa importància d'una

cosa feta a mà. Sa feina que faig és ben bé un treball manual.

-Quines eines emprau?

-Un uixol, es martell amb punta, es massot (per fer repicat), puntacorrent per fer dibuixos, i faig algunes plantilles amb els dibuixos que després vull introduir a sa peça en qüestió.

-Quin tipus d'objectes feis?

-Sobretot decoratius. jardineres, escuts de metges, de famílies, ídries (uns llums incorporats dins unes llànties amb unes mènules que van a sa paret), aquests morters per posar-hi cossiols, he fet també dos lleons de pedra, per decorar davora una piscina d'un Hotel, morters amb columna, alguna creu per un panteó, una barbacoa...

-Quins materials empraui, i d'on els treis?

-Treball bàsicament amb marès. Aquest és d'es Torrent de Son Monjo, a ses canteres de davant Ca's Garriguer, a sa carretera de Ciutat. Ara s'ha acabat pràcticament i el duc jo mateix. A Galdent també n'hi ha una reserva, a Porreres, també, però d'una altra qualitat. Depèn d'es terreny i segons per a quines feines serveix més un que no s'altre. S'obstacle més gros és que tries una peça sense sebre si respondrà per allò que vols

fer i de vegades la tudes. De vegades he trobat algun fòsil aferrat a sa pedra i picant ha sortit (caragols, copinyes...)

ME CONSIDER UN AFICIONAT

-Feis treballs encomanats, per altri?

-No és un ofici comercial perquè si hagués de comptar ses hores que hi perd seria molt car i si ho hagués de donar per segon quin preu, no s'ho paga. Ara, hi ha gent que vol una cosa determinada i no mira es preu, sap que vol i ja està. Però ja vos he dit que no som un professional, només me consider un aficionat. Ara se n'han duit a Campos una sèrie d'objectes per a una exposició, unes peces d'un que m'ho va comanar (morters grossos, jardineres, i coses així).

A més a més, hi ha molta de gent que desco-neix aquesta afició. Però si en ve un que vol alguna d'aquestes coses que sé fer i mos posam d'acord, no hi ha problema.

-Noltros també desco-neixíem aquesta "afició", com diu ell, i de veres que quedàrem ben sorpreses de l'exposició d'objectes que varen poder contemplar i de la qualitat que tenen com a veritables obres d'artesanía que són.

Catalina Font

Llibres

L'esquerra nacionalista a Mallorca (1.900 - 1.936)

Mateu Morro i Sebastià Serra, historiadors, homes públics i col.laboradors de la premsa forana, acaben de publicar el Volum **L'Esquerra Nacionalista a Mallorca (1.900-1936)**, que fa el número 13 dins la "Biblioteca dels Clàssics de Nacionalisme Català" d'Edicions La Magrana i la Diputació de Barcelona.

L'Esquerra Nacionalista a Mallorca és un aplec de textos —majoritàriament procedents de la premsa general i política de l'època— que reflecteixen l'existència d'un espai polític mallorquinista i esquerrà dins la Mallorca anterior a l'esclat de 1936.

En breus línies, les característiques globals dels materials arreglats en el llibre es poden resumir en els següents punts:

1r) No es tracta d'aportacions a un debat teòric sobre el nacionalisme i l'esquerra de Mallorca, sinó de textos procedents de la lluita concreta i diària de l'època. Una lluita i una tasca que fan referència no només als debats culturals i lingüístics, sinó també a la labor heterogènia que, des d'institucions polítiques i entitats socials, promogueren els homes i dones de l'esquerra nacionalista: contrucció d'escoles i jardins, millores sanitàries, promoció d'activitats infantils i juvenils, denúncia de la degradació urbana i paisatgística, etc.

2on) Els firmants dels articles, des de Benet Pons fins a Emili Darder, passant per Lluís Martí, F. de S. Aguiló, Bernat Jofre, Joan Sanxo, Pere Oliver i altres (per raons de mètode Gabriel Alomar és exclòs de la tria), són l'exponent del progressiu arrelament d'un corrent polític que té els seus tempteigs amb el republicanisme federal i antiretauracionista de finals del XIX i que es consolida durant la II República amb l'Esquerra Republicana Balear. Aquest arrelament il·lustra el pas d'un mallorquinisme estrictament literari, nat a l'escalfor de la Renaixença, a la maduració d'un

moviment de més ample abast que fita l'esperança d'obtenir un Estatut d'Autonomia.

3r.) La pràctica política dels autors aquí ressenyats pot resumir-se en unes paraules d'Oliver i Domenge l'Objectiu és "Fer del nostre Poble una pàtria d'homes lliure, i del mallorquí el ciutadà digne d'una societat vindicada, on sigui impossible qualsevol dolor que vengui determinat per una injustícia social".

D'aquí que, enmig d'un panorama dominat per la dreta i el caciquisme i fortament desnacionalitzat, els mallorquinistes maldir per crear organitzacions polítiques autònomes lligades al republicanisme que es proposa transformar Espanya i estretament relacionades amb la labor feta a la Catalunya autònoma de F. Macià i L.I. Companys. Paral·lelament, són impulsors de l'enfortiment de la societat civil a través de

la creació d'entitats ciutadanes, associacions culturals, premsa dels pobles, etc.

Quan avui ens enfrontem de bell nou amb el repte de construir un país amb capacitat d'autogovern i una societat deslliurada d'injustícies és altament allixonador encarar-nos amb el llegat d'uns predecessors que feren del mallorquinisme i del progressisme fites cabdals de la seva actuació pública.

Maties Garcias.

CORRECCIÓ DE BARBARISMES

referents a: JOCS I ESPORTS

Barbarisme Forma correcta

AJEDRES	escacs
AMATEUR	aficionat
BALONCESTO	bàsquet
BALONMANO	handbol
BOXEO	boxa
BRISCA	escambrí
CAMPEON	campió
DARDO	dard
DEPORT	esport
GIMNASIA	gimnàstica
JINETE	cavaller
VETERANO	veterà

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

La vida d'Antoni Faidella (i VII)

Joaquima Faidella.

L'any vinent cap a fer volta a Barcelona els pares, na Rosa i en Miquel i seguien la carrera d'èxits de 20 anys enrera, però, ara, les despeses eren fabuloses. Cap a casa a passar l'hivern. El pare, per primera vegada en tota la seva vida, va estar malalt. Eren les "febres de malta". El metge ens va assabentar que d'aquesta malaltia, n'hi havia pocs que ho poguessin contar, però ell en tres mesos en va sortir. De petit, va tenir la veriola i duia a la cara els clàssics senyals de la malaltia.

Acabat l'hivern i a Barcelona, per última vegada, un vendaval se'n va dur el toldo de la caseta i el meu pare va exclamar: —, ja n'hi ha prou! S'ha acabat el sortir de casa". La mare a tenir una alegria immensa i digué: —"Per fi, gràcies a Déu".

El pare aquell hivern el passà a casa fent figures i ninots de titelles i en va tallar, de fusta, algunes col·leccions completes i de mides variades. De cartró, en va construir a dotzenes i no deixà de fer-ne fins que no va saber on posar-les; fins i tot abaix del llit en va arribat a tenir una caixa plena dels més escollits: guix, de fang d'argila, de paper... Tots els feia resistents a les garrotades, menys els de cera com se suposa i ell els pintava i els feia els vestits.

Tot i estant retirat ell, encara anàvem a fer alguns "bolos", però els nostres deures de casats i pares de família no ens permetien desplaçar-nos i així va quedar inactiu un art i un artista inigualables. Ell no es va donar per vençut i va construir tres teatrets o escenaris amb mides diferents per poder-los manipular infants i un de molt especial per poder fer ell sol els ditxosos titelles. Aquí va demostrar l'obra més gran del seu geni i ingeni. Va aconseguir posar en escena set ninots de cartró; ninots eren i ninots semblaven perquè no

eren manipulats directament amb les mans; però tots ells amb moviment quan ho requerien. Però s'hauria esgarriat qualsevol enginyer si hagués vist la munió de ganxos, manetes, fils de ferro, de jute, fustes i fustetes, cordills, corrons i els feia funcionar servint-se dels peus, genolls, colzes, fins i tot del nas i com se suposa a més de les mans. Amb el nas pitjava un rodets de fil de cosir d'aquells de fusta i així baixà el teló per no tornar-lo a obrir mai més.

Va fer aquesta representació a l'entrada de casa seva —igual que com va començar en la seva vida de titellaire— convidant tots els veïns que ja tenien un desig molt gran per veure quin dia ho tendria tot acabat i poder veure aquella meravella de teresetes. Va estar molt de temps construint-lo, però tenia una voluntat de ferro, s'ho havia proposat i ho va aconseguir. Resultat: en lloc d'una representació de teresetes va ésser una exhibició d'enginy. El felicitaren moltíssim, però no hi va tornar més. Quan va acabar la representació, estava mig defallit.

Però no sabia estar-se quiet i es va posar a fabricar caps de toro amb fang

d'argila i en venia molts fins que es posaren els de la indústria de l'olivera construint records de Mallorca que, essent de fusta, pesaven menys i per això l'article va ésser preferit pels turistes que ja començaven a venir a Mallorca. Ah, sí, digué ell, doncs, a construir gàbies d'aucells! Va construir una serra i amb el peu, com els pedals d'una bicicleta, la posava en marxa i l'hi asserrava tots els llistonets com si fos un "sinfí" i també el fil de ferro. En venia moltes.

Les cataractes l'impeidien de fer feina, però no d'anar a Palma a vendre titelles i, sense intenció d'ofendre ningú, va vendre la figura del TITELLA que ell guardava com una relíquies, perquè era el que la viuda del mestre Palou la hi havia donat. També hauria venut d'acordió si no ens haguéssim donat compte, perquè, pobret, ja començava a tenir símptomes de neuroesclerosi i de llavors ençà li vàrem haver d'anar sempre al seu costat.

Volia anar a fer titelles a l'Emissora de Ràdio Mallorca, haguérem d'avisar a l'estació del autobusos que el desistís de pujar-hi pretextant que ja estava ocupat. Va decidir fer auto stop amb uns joves, en

veure que els autocars de línea sempre anaven ocupats. Els joves no sabien que estava malalt i el varen deixar al portal de l'emissora; els va donar 200 pts. i els va dir que l'esperassin, que després anirien a beure un "fabuloso". A l'Emissora es varen donar compte ben aviat de l'estat d'aquell homonot i li varen dir que sí que volien titelles, però que ja l'avisarien amb temps i que no passés pena que ja ho tindrien en compte. Quan va sortir defora, no hi havia ningú que l'esperés i va llogar un taxi i va venir cap a Lluçmajor a casa i el taxista es va veure prou apurat per dur-lo a la direcció adequada.

Perquè es distraigués li donaven figures de titelles i i se les passava d'una mà a l'altra, se les posava molt malament... de vegades les tirava a terra, d'altres se les quedava mirant amb aquells ulls carregats de "catarates", (no el pogueren operar ja que era necessària molta quietud i ell no la tenia, degut a la neuroesclerosi). Mirava les titelles llarga estona... ¿devia pensar quina altra en podria fer? ¿O devia recordar la quantitat que n'havia fet? Malauradament no ho sabérem.

El que té el cap més gros és en Perico, del mestre Palou.

Mai més va sortir tot sol. Tenia una salut corporal envejable. En tota la seva vida només va tenir mitja dotzena de costipats i la febre de malta i ni un ull de poll, ni un mal de queixal; conservava tota la dentadura, i era correcte en extrem. Al cap de cinc anys de patir neuroesclerosi, va tenir un atac d'apoplegia que el va deixar empedit cosa d'un any. Va morir a les tres de la matinada, del dia 25 de Novembre de 1970. La nostra mare el va precedir cinc anys. Al cel sien.

Per cloure aquesta biografia i per l'interès històric que contenen els escrits sobre l'art dels titelles del degà del titellaires H.V. Tozer, —gran amic del creador de "Els tres tranquils"— i de les seves filles—, he volgut reproduir com a apèndix alguns dels molts paràgrafs, que es publicaren a la revista americana "Puppetry" essent els seus corresponents a Espanya l'honorable Sr. H.V. Tozer.

Puppetry, 1932

... "N'A. Faidella va aprendre amb en Llinàs, qui va morir fa 5 anys i amb en Palou, mort fa vint-i-cinc anys i també amb en Juli Pi. En Faidella és titellaire des de fa 30 anys però només en fa 7 que va deixar la fàbrica per poder dedicar-se de ple als titelles. Actualment col·laboren molt eficaçment amb ell dues filles, —menors d'edat—, i van per les comarques al voltant de Barcelona. Faidella es caracteritza per la vivor de les entramaliadures dels seus titelles i la naturalitat dels seus moviments. Se'ls ha de veure per creure-ho".

A aquest mateix article H.V. Tozer va donar a conèixer l'existència del titella exclusivament català desconegut fins llavors pels demés titellaires de la resta del món i que a diferència dels demés titelles de guà, està provist d'espatlles i això li dóna un perfil més natural i permet al manipulador de sostenir el cap amb tres dels seus dits i no amb un.

N'A Faidella figurava cada any a la secció de "No-

tícies Internacionals" d'aquesta publicació.

1934.

"En Faidella, després que un lladre li robàs tots els estalvis fets a l'estiu, ha tingut molt d'èxit a les fires i festes majors i s'ha construït un nou i enginyós decorat per a l'escena de l'infern. Funciona a base d'un petit motor elèctric i de corrioies. Es produeix el foc escènic més realista que mai no s'havia vist..."

1940.

"La corrida de toros" dels Tres tranquils és una comèdia extraordinària, on la col·locació de les "banderilles" i el joc de la capa són increïblement reals. La precisió del titella —perfectament vestit de torero— quan mata el bou, deu haver fet morir d'enveja a més d'un torero professional.

1943.

"En Faidella, el nostre titellaire ambulat, es va traslladar a Mallorca l'hivern de 1939 i en una carta de l'abril 1943 em dóna les primeres notícies del seu exitós espectacle a l'Illa de Mallorca. Diu que va començar a Palma el diumenge de Rams i després va actuar a tota l'illa i es va establir 6 mesos a Muro".

I així acaben les notícies d'A. Faidella a "Puppetry", perquè H.V. Tozer no es va enterar del seu trasllat a Lluçmajor. Es varen perdre els contactes, fins que, feliçment i amb la frio-

lera de quaranta dos anys més tard, el Sr. Tozer s'ha tornat a trobar amb "Els Tres Tranquils" a la Mostra de Titelles de 1985 a Terrassa, on actuarem amb un èxit inoblidable les filles d'Antoni Faidella i on reconeguérem el Sr. Tozer.

D'aquesta actuació a Terrassa també va sortir un escrit a la revista "Animations" de Londres, de Zoë Brooks, el febrer de 1986.

"L'espectacle "Un pagès molt viu" per la companyia familiar "Els Tres Tranquils" va sobresortir

com a notable. Les manipuladores estaven orgulloses de ser filles d'un exponent tradicional, el retrat del qual presidia l'exterior de l'escenari. Empraven titelles de guà tradicionals, amb tres orificis per als dits, això permet un cos i un cap més grossos i una millor manipulació del cap, L'espectacle va incloure unes escenes de percussions i garrotades molt ben sincronitzades, una verdadera lliçó per a molts d'altres titellaires participants al festival".

Agraesc molt a la revista "Lluçmajor de pinte en ample" el fet d'insertar a les seves pàgines aquesta humil biografia. Amb això m'han fet dissipar un deute, que tenia com a filla, envers el meu pare. Agraesc també als bons lectors la seva "santa" paciència que han tingut per llegir-la. Moltes gràcies a tots.

Joaquima Faidella.

**Maderas
ramon, s.a.**

ALMACEN Y OFICINAS:

Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1

Teléfono 66 08 37

LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:

Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05

MANACOR

LA POSSESSIO.

Aquest capítol i darrer de la secció de la PAGESIA, tractarà de la possessió, és a dir, de la jerarquia del personal que la formava antany i de la seva administració.

El predi (del llatí *praedium*), molt erudit que no ha arrelat en la nostra illa ni en el nostre poble, acabà per denominar-se "Possessió", a Menorca "Lloc" i a Catalunya "Masia". La Possessió, com noltros deim, es tracta d'un tros més o manco extens de terres de conrò, podent tenir també boscs i garrigues, sobretot si estaven a les marines o muntanyes, estava regida per Ses Cases, destinades a habitació i a les necessitats de la mateixa finca rústica. El Senyor o Propietari solia reservar-se per a ell i la família una part d'aquests edificis on hi vivia llargues temporades a l'estiu. La resta de l'any solia viure a Ciutat.

Quant a la Jerarquia del personal d'una posse-

sió d'antany hi havia:

A damunt de tot el SENYOR, propietari de la finca; després el MAJORAL i L'AMO no podien ser dues cares de la mateixa moneda segons fos el sistema d'administració de la possessió. En la primera el Senyor cercava un Majoral que anava a sou i a qui confiava tot el maneig de la part rústica de la possessió. A voltes, però, el mateix senyor tenia un MAJORDOM, home de confiança a qui consultava en les decisions a prendre i que rebia directament les seves ordres referents a l'administració de la mateixa. No era infreqüent doncs, que dos personatges —MAJORAL I MAJORDOM— acabassin per interferir-se en la seva actuació, referent a cases i a terres.

A la segona manera el SENYOR no duia la possessió sinó que entregava tot el seu maneig a un AMO que anava a mitges amb ell o li pagava una renda anual. Per això també rebia el nom d'AMITGER,

ARRENDADOR o també el PAGES de la possessió. Aquest segon sistema fou el més estès.

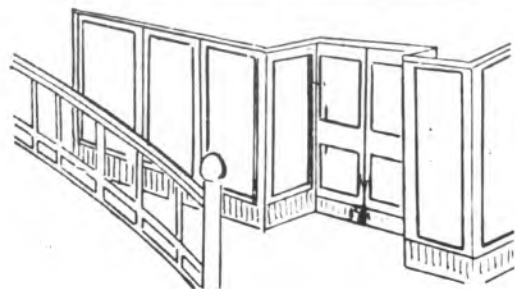
Per al coreu de les terres i la cura del bestiar l'AMO tenia personal llogat, una part del qual era permanent, els MISSATGES, entre aquests cal comptar-hi els PARELLERS (major, segon i tercer), els PASTORS (major i segon), el BACIVER, l'OGUER, el BOVER, el PORQUER, el GARRIGUER i el CRIAT o CRIADA.

L'altra part del personal era eventual o ORNALLERS, entre aquests temporals hi ha els BRACERS, els MARERS, EXSECALLADORS, COLLIDORS D'OLIVA, COLLIDORS D'AMETLES, FIGUERALLERES...

La toponímia de les possessions és prou variada. Moltes d'elles prenen el prefixe Son o So n', com: Son Verí, Son Granada, Son Ferretjans, Son Garcies, So N'Eriçó, So N'Antelm. També moltes han pres el prefixe Sa o S': Sa Talaia, S'Aresta, Sa Cabana, Sa Bassa Blanca, S'Allapassa, S'Aguila, Sa Torre... Unes altres han agafat el prefixe Cas o Can: Cas Frares, Ca n'Amorós, Can Cura, Ca s'Hereu, Cats Aulets... I ja són més poques les que tenen el prefixe Es o Ses: Es Puig de Ros, Es Pedregar, Es Mas Deu, Es Rafal, Ses Teringades, Ses Males Cases, Però si n'hi ha bastantes que prescindeixen de prefixes, com són entre altres: Galdent, Lluçamet, Garonda, Betlem, Vallgonera, Bennoc, Vernissa...

Quant a la seva forma les possessions poden adoptar un quadrat formant enmig una clastra o també la forma d'un rectangle obert, és a dir, tenen l'eixura de la U. N'hi ha altres que són únicament un edifici rectangular amb els corresponents annexes als costats. Aquesta darrera forma és la més abundant, per no dir quasi l'única que reina dins la nostra marina. A la façana no hi sol mancar el que regna dins la nostra marina. A la façana no hi sol mancar el propi escut d'armes ni un rellogge de sol. Tampoc hi sol mancar, a les grans possessions, la capella. "... Era costum, antany, a les cases nobles, que un fill estudiàs la carrera sacerdotal per atendre així els serveis religiosos i dominicals de la casa. El fill major era l'hereu del títol nobiliari, per tant quedava exclòs de la possibilitat de prendre aquesta carrera". La raó de tenir capelles les possessions, entre altres causes, l'hem de cercar en les distàncies que separaven les possessions dels seus respectius pobles, i així els feels podien complir el precepte dominical.

Tornant a la possessió i parlant de la casa podem dir que aquesta sol tenir dues vivendes adossades una a l'altra; una pel senyor on no hi manquen aquells salomons retorçats, que en temps primer cremaven cera i posteriorment han estat adaptats a l'electricitat. A les voreres arquetes, cadires capellanes, unes taules tornejades unes vitrines que guarden antics pergamins; tampoc falten aquells llits tornejats amb

FERROS ARTÍSTICS
I FORJATSESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI

CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

bells cabrecels dins unes grans cambres.

Aferrat a la casa senyorial, moltes, vertaders palaus, es trobava la casa reservada a l'amo i a la resta del personal que administrava i conrava les terres. En aquest altre casal, no tan senyorial ni prop fer-hi, el més destacable era la gran cuina que no sols servia per a coure-hi els aliments sinó també arreglegar-s'hi la gent davall l'ampla campana, en arribar de la feina o els dies de mal temps, per escalfar-s'hi, asseguts a uns bancs de pedra amb alta respatlera que tanquen el recinte.

Parlem finalment de l'administració d'una possessió qualsevol d'un temps passat, i gairebé quasi cap d'avui en dia, malgrat les transformacions socials i que el camp es trobi actualment tan abandonat. El SENYOR o propietari de la finca la donava a mitges o l'arrendava a un pagès, que des d'aquell moment se convertia en l'AMO DE LA POSSESSIO. Per aquest ofici no tothom servia, requeria unes aptituds que no tots tenien. Havia de ser un home entès i viu, molt diligent i abrinat, que havia de treure tots els biaixos perquè l'anyada fos retent. Havia de vetlar bé el ble, als missatges, per allò que diu: "L'amo qui té mossos i no els veu, se fa pobre i no s'ho creu!", i també "s'ui de l'amo engreixa es cavall"; per altra banda, i com popularment es diu, havia de tenir molta mà esquerra. Ho havia de saber tot, però no ho havia de "veure" tot. Generalment d'entre els missatges n'hi havia uns més

bons que els altres: uns que mai per mai haguessin fet una fetxoria a l'amo —"fé lo que l'amo vol i li diràs tú"— i uns altres que sempre troben ossos al lleu i que mai estan contents —"qui a l'amo pot pegar, pega coces a n'és ca'—".

I tornant a les feines de la possessió l'AMO nou hi trobava tots els ormeigs necessaris per al seu maneig, com eren les arades, carros, jous, aixades, etc... eren del SENYOR. La seva feina era la de preparar les terres, femant-les, fent formiguers, llaurar, sembrar, segar, batre. Així es passava tot l'any.

Per altra part se n'havia de cuidar dels arbres, exsecallar-los, i posar-ne de nous, si era necessari fer empelts; i si hi havia vinya, esquitar-la al seu temps, vermar, etc...

A tot això s'hi ha d'afegir els animals: bous, vaques, porcs, ovelles, sense descomptar les bísties tant de cria com les necessàries per al maneig de la terra, com són muls, cavalls i altre bestiar.

La MADONA també tenia la seva feina. Es cuidava de les cases, i cuinar cada dia. Al migdia quan tenia el dinar cuit, de damunt el portal sonava el corn, senyal que feia que hi acudissin els missatges i personals llogat, si n'hi havia. Un menjar molt habitual era el cuinat de faves: En vint dies vaig menjar seixanta vegades faves: es dematí de trempades, es migdia de cuinades, i es vespre de recaufades. Les mos daven per sopar i es diumenges per mudar

les mos donaven pelades.

Era tradicional de la MADONA cuidar-se de les gallines, indiots, faraones, ànneres, conills... Organitzava també tot lo de les matances. Solia ser ella la qui pastava una vegada a la setmana i del forn en sortien aquells pans pagesos, gros-

sos i morenos.

L'AMO, com ja s'ha dit abans tenia gent llogada, els missatges solien contratar-los per un any: des de Sant Miquel fins a la Mare de Déu de Setembre de l'any vinent. Entre aquesta gent assalariada hi havia el personal fix i l'eventual. Entre els primers cal comptar-hi el Pareller Major i dos més que estaven a les seves ordres, eren el Parelles Segon i Tercer, ells se'n cuidaven de tota la feina relacionada amb el parell. Dins els Pastors també hi havia una jerarquia, el Pastor Major distribuïa els llocs on havien de dur les guardes d'ovelles a pasturar, tenint a les seves ordres el Pastor Segon i el Baciver, aquest darrer es cuidava de les baces o ovelles que no criaven. Hi havia el Porquer que duia a pasturar les barqueres de porcs i es cuidava de les noves entrades i sobretot si era d'una porcastra. El Bover o Vaquer, a més de dur a pasturar els bous, les vaques

i vedells, se solia passar mig jornal dins la boal, fent net i munyint les vaques. L'Oguer s'encarregava de l'eguassada o ramat d'egües. Després també hi havia el Garriguer que recorria les garrigues i pinars amb l'escopeta o carabina a l'espalla, fent fugir els caçadors furtius de conills, perdius, tords, i altres peces de caça. I també quan n'era el temps d'esclata-sangs, sobretot els agres, que estaven reservats per als senyors i els seus convidats. També la madona solia tenir al manco una CRIADA que solia ser una joveneta i que li ajudava en les feines de la casa.

I ja per acabar entre els eventuais s'hi comptaven els Bracers o Jornalers, que se llogaven per temporades més o manco curtes. Entre aquests estaven les Figuerals, que aplegaven les figues per assecar; els Collidors d'ametles o d'oliva, si es tractava de muntanya; els Exsecalladors, Podadors, Empeltadors, etc... o els Margers que muntaven parets noves o aixecaven esbaldrecs a les parets velles. Encara s'hi pot afegir els Vinyòvols, Vermadors, si la possessió tenia vinya, cosa que en aquell temps era molt freqüent.

J.S.G.

**SANEAMIENTO
CALEFACCION**

Gabriel Oliver

**INSTAL.LACIONES SANITARIAS
CALEFACCIO
ENERGIA SOLAR**

**Exposició i Vendes: C/. Born, 2 - Tel. 66 06 52
Taller: Melià, 26 - Tel. 66 16 37 - LLUCMAJOR**

La Palmera

es fasser

Historiador Terrasa. 37

Teléfono 66 04 69

LLUCMAJOR - Mallorca

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

En es passat Ple un d'es punts més polèmics va ser és de sa tribuna coberta d'es camp de futbol. El PSOE s'hi oposava (hi ha coses que són més necessàries, deien) i ets altres regidors callaven. Només tres es varen manifestar obertament partidaris d'aquesta obra: es Srs. Puigserver, Adrover i Martí. Es molt significatiu que entre ses primeres necessitats que, segons ells, té es poble, sigui aquesta que coincideix tant amb ses seves aficions.

Es poble que és molt viu no ha vist molt clar això de sa tribuna. Es mussolet me contava s'altre dia que havia sentit comentaris referents a aquest tema i ses persones que en parlaven en pla irònic deien que, seria més econòmic per a sa gent que actualment va an es futbol, que es dies que estiguin emboirats donin un paraigo a cada espectador. An es poble li costaria manco. Actualment, 50 espectadors per 2.000 pts. cada

paraigo serien 100.000 pts., a sa sortida es funcionari de torn (cobrant hores extres o contractat expressament) podria recollir-los.

Correns rumors que es canvi de postura d'es grup mixte referent a s'aprovació o no d'es pressupost de s'Ajuntament, va ser a causa de que es varen sentir traïts pel PSOE, perquè ja havien consensuat quines coses s'havien d'aprovar i quines no.

Quan varen veure que el Sr. Garcias aprovaria es pressupost deixant-los de banda li tornaren sa pilota. I és que es que sembra vent recull tempestes.

Es gran guanyador d'es Ple pareix que ha estat el Sr. Puigserver, ja que a més de "fer-se seva" sa tribuna coberta (que fa cinc anys que somnia i demana) haurà aconseguit fer sa casa de cultura en es "Salón" (amb un altre nom,

com és natural i amb unes petites modificacions en es projecte) i a més com que està enmig d'es poble es veure més, cara a ses pròximes eleccions, que no si s'amplia sa depuradora de S'Arenal, s'asfalten més camins de foravila, se fan acerres p'es carrers que encara no en tenen o es posen llums en es carrers de S'Arenal on no n'hi ha prou.

Ja fa mes de tres anys que (segons acord 'es ple) s'han de retolar es carrers de Llucmajor en mallorquí a més de posar-hi una placa amb só nom antic. Quan es nacionalistes d'UM es decidiran a actuar d'acord amb lo que diuen ser i compliran amb lo que es va aprovar quan a UM hi bufaven altres vents? Aquesta és una assignatura pendent d'un partit que és segur que a ses noves eleccions es tornarà presentar com un partit mallorquinista, on un d'es punts més importants d'es seu programa cultural és sa normalització lingüística (no mos heu de prendre es pèl, "nacionalistes"). Normalització lingüística que gràcies a sa manca de voluntat per part vostra es poble està a anys llum de Palma on governa el PSOE, un partit centralista i no massa propens a l'enfrontament autònom (però vos ne donen amb culleta).

També en es passat Ple va sortir per boca d'es regidor Sr. Martí, es tema de ses psicològues. Personal que, continuant sa tradició que hi ha a

s'Ajuntament i de sa que el Sr. Puigserver n'és tan afectat, ha estat contractat a dit, primer per uns mesos, després per a aquest curs escolar i ara ja fins an es juny de l'any quí ve. També s'han hagut de fer "filigranes" amb sos dobbers per poder-les pagar pequè no hi havia pressupost per aquest concepte.

Senyor regidor d'ES-PORTS i cultura, sa vostra manera d'actuar no té remei i és que quan no s'és demòcrata és molt mal de fer canviar. Pareix que es vostro lema és "Be comú, be de ningú".

També en es pressupost hi ha un milió de pessetes per fer es forat en es bunyol de sa placeta de Na Joanota. Bunyol que ja mos va costar l'any passat quatre milions de ptes.

Com cada any, en es Club Nàutic de S'Arenal hi torna haver molt de moviment, es temps ho duu, ve s'estiu i es directius se volen lluir.

Entre altres novetats hi ha sa contractació de dos nous vigilants, però no són per vigilar ses barques sinó per vigilar es socis. S'han fet un carnet per a sa dona i un per cada allot que tenen. Posen més emperons i molesten més an es socis que an es que no ho són. I és que n'hi ha que per fer-se notar són capaços d'organitzar qualsevol cosa.

Destilerias Reunidas
S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
EDIFICIO DERESA**

C.D. ESPANYA: EN UNA LINIA ASCENDENT

J. Quintana.

Dúiem dos números d'aquesta revista sense escriure del primer equip. La limitació d'espai i la il·lusió de promocionar el futbol base, incloent tots els equips inferiors al C.D. Espanya, han estat les causes d'aquest parèntesi que hem tengut amb l'equip que presideix Pep Mòjer. No obstant això tractarem de guanyar el temps perdut i donar-vos informació dels partits que havíem deixat sense comentar.

POSSIBILITATS D'ASCENS.

En el moment d'escriure aquest comentari, tres partits manquen, per acabar el campionat, i les possibilitats d'ascens han augmentat dins d'aquesta línia ascendent que darrerament ha duit l'equip que entrena P. Dols. L'Alcúdia, líder de la classificació, compta amb 48 punts i el segueix Sta. Ponsa amb 46 i després el Petra amb 44, venen llavors el Ferriolenc i l'Espanya amb 41 punts però els blaus avantatges els de Son Ferriol per golaveratge directe. Com veim es pot arribar al Petra que té pitjor calendari, en aquests tres partits que manquen i esperar segons el que passi en categories superiors, el desitjat ascens, perquè, fins i tot, quedant els quarts, hi ha algunes possibilitats. Es ha llàstima haver deixat perdre aquells punts contra l'Atc. Rafal i Ca'n Picafort i els que volaren de asa contra el Soledat i un contra l'Alqueria.

Ara, repetim, tornarem la vista enrera i tractarem de recordar breument els partits que no havíem pogut comentar.

BINISSALEM, 0 ESPANYA, 1

Va ser el darrer partit de la primera volta i el principi de la recuperació. Un important xut de Ville-

na, des de fora de l'àrea, va donar el triomf merescut a l'Espanya.

SANTA PONSA, 1 ESPANYA, 0

Aleshores, el primer partit de la segona volta, figurava com líder l'equip local, el quadre de Dols hagués pogut guanyar, es va merèixer empatar però va perdre en una dissortada jugada del guardameta Otero.

ESPANYA, 1 ALCUDIA, 0

Després de veure aquest partit no compreníem com l'Alcúdia ocupava la segona plaça de la taula classificatòria —ara ja va en primer lloc— de totes maneres a Lluçmajor no va demostrar res i només la sort va ser la seva aliada perquè no sortís derrotat. El gol de l'Espanya va ser marcat per Vich.

ATC. RAFAL, 3 ESPANYA, 2

Va ser un d'aquells partit que hem comentat com claus en els quals els visitants no havien de perdre, encara que hem d'aclarir que el Rafal s'ha reforçat bastant més darrerament i ha aconseguit sortir dels llocs de descens. Encara que no bastaren, l'Espanya va aconseguir marcar dos gols a través del davanter Terrassa.

ESPANYA, 4 PETRA, 1

Incidents i altres actes extraesportius havien esdevingut en el partit de la primera volta a Petra, equip que sembla ser l'actual "Bèstia negra" dels equips espanyistes, sobretot dels juvenils. En aquell 28 de setembre passat havia vençut el Petra, tercer de la taula, a l'Espanya (2-0) amb un gol marcat fora de temps. En el partit de tornada, dia 2 de Febrer, començaren

malament les coses per al quadre llucmajorer perquè l'equip es va retirar als vestuaris amb desavantatge al marcador (0-1). Els 45 minuts restants començaren amb calabruix i pluja i això va semblar aclarir les idees al conjunt local, el qual en 5 minuts va donar la volta al marcador amb dos gols de Terrassa (2). Poc després seria Monserrat el que marcà el gol de la tranquil·litat i quan ja s'acabava el partit Monserrat, una altra vegada, el va sentenciar quan va transformar un penalti.

ALQUERIA, 2 ESPANYA, 3

Sense cap dubte, aquest ha estat un dels més importants triomfs, fins al moment, juntament amb el de Binissalem. En un difícil camp com és el de l'Alqueria va triomfar l'Espanya gràcies als gols de Terrassa (3) que a partir d'aquí ja se destacava com a màxim golejador de l'equip.

ESPANYA, 3 FERRIOLENC, 0

Un altre candidat a l'ascens, que ja havia vençut a l'Espanya en el partit d'anada (1-3), va sortir derrotat a Lluçmajor per un resultat convincent a favor dels de casa els quals varen marcar a través de Monserrat, Salvà i Mas.

JUVE, 4 - ESPANYA, 0

Va ser un dels pitjors resultats aconseguits per l'equip llucmajorer al llarg de la temporada. Se podia esperar perdre però no per golejada contra aquest equip tan mediocre.

ESPANYA, 4 - CAN PICAFORT, 0

Aquest encontre, també va ser ben dolent. El Ca'n Picafort, col·lista des de fa moltes jornades, va venir a Lluçmajor amb 10 homes

i, a través del partit només es va quedar amb 9. Els gols els marcaren Cano i Terrassa (3) dos d'ells de penalti.

MARRATXI, 3 ESPANYA, 3

Quan acabaven 8 minuts per acabar el partit l'equip visitant va aconseguir empatar. A partir d'aquí començaren els incidents amb agressió al col·legiats per part del públic local la qual cosa va fer que el partit se suspendés. L'Espanya havia marcat a través dels jugadors Cano i Monserrat (2).

ESPANYA, 3 J. BUNYOLA, 1

En un camp de reduïdes dimensions com el que Bunyola es va moure bé l'equip visitant però l'Espanya va aconseguir gràcies als gols de Terrassa, Baltasar i Monserrat.

ESPANYA, 7 GENOVA, 0

A Lluçmajor, el Gènova no va demostrar res i varen ser ampliament batuts per l'Espanya el qual va aconseguir la major golejada de la temporada amb gols de Terrassa (4), Monserrat, Baltasar i Paniza.

ST. JORDI, 3 ESPANYA, 3

Els del "Pla de Sant Jordi" presentaren moltes dificultats al quadre espanyista marcant tres gols en un partit en el qual la defensa del visitant va ser la línia més fluixa. Els llucmajorers marcaren gràcies a Terrassa (2) i Paniza.

SOLEDAT, 1 ESPANYA, 4

Sense cap dubte, el millor partit del nostre equip de tota la temporada i va vèncer i convèncer marcant primer Cano, després Monserrat, Vich i Terrassa.

Juvenils C.D. Espanya (II Regional)**S'HA ACABAT LA LLIGA**

J.Q.C.

En el moment d'escriure aquestes línies manca una jornada per finalitzar el campionat que ja s'haurà celebrat en el moment de sortir a la llum aquest número. Estam en disposició, doncs, de donar tots els resultats d'aquesta lliga exceptuant el darrer, que, com hem dit, encara desconeixem. També afegirem els autors dels gols del C.D. Espanya que, al cap i a la fi, són els que més ens interessin.

I VOLTA.

-Espanya, 3 - Pollença, 1
A. Servera (2) i L. Mòjer
-Manacor, 0 - Espanya, 0
-Espanya, 1 - Felanitx, 3
C. Tomàs.
-B.R. Llull, 1 - Espanya, 2
Mòjer i R. J. Ramos.
-Espanya, 3 - Cardassar, 3
L. Mòjer, L. Taboada i C. Tomàs.

-Alaró, 0 - Espanya, 5
Tomàs, J. Taboada, L. Mòjer i A. Salom.
-Espanya, 4 - G. Alcúdia, 2
Salom (2), i L. Mòjer.

-Petra, 4 - Espanya, 1
J. Cano.
-Espanya, 3 - S. Jaume, 0
A. Salom (2), i L. Mòjer.
-Poblenc B, 1 - Espanya, 2
C. Tomàs, i defensor contrari en p.p.
-Santanyí, 1 - Espanya, 2
L. Mòjer i C. Tomàs.
-Espanya, 2 - Artà, 0
C. Tomàs i A. Salom.
-Porto Cristo, 0 - Espanya, 0
-Espanya, 1 - Campos, 1
L. Taboada.
-Montuïri, 1 - Espanya, 1
L. Mòjer.

II VOLTA.

-Pollença, 3 - Espanya, 4
A. Salom (2), L. Mòjer i C. Tomàs.
-Espanya, 0 - Manacor, 2
-Felanitx, 1 - Espanya, 2

J. Cano i L. Mòjer.
-Espanya, 0 - B.R. Llull, 0
-Cardassar, 3 - Espanya, 3
R.J. Ramos, A. Salom, L. Mòjer.
-Espanya, 2 - Alaró, 0
L. Mòjer (2)
-G. Alcúdia, 1 - Espanya, 0
-Espanya, 4 - Petra, 1
C. Tomàs (2), A. Salom i L. Taboada.
-Sant Jaume, 0 - Espanya, 1
R.J. Ramos.
-Espanya, 0 - Poblenc B, 0
-Espanya, 2 - Santanyí, 0
C. Tomàs i J.L. Taboada.
-Artà, 3 - Espanya, 2
A. Salom i J. Reina.
-Espanya, 1 - Porto Cristo, 0
J. Cano.
-Campos, 1 - Espanya, 0
-Espanya - Montuïri ?

A. Servera, A. Martí i L. Mòjer, juvenils del C.D. Espanya.

FOTO CLAR
PerfumeriaReportatges, Fotos d'estudi
carnets. . .OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFQUES
VENDA DE CARRETES. . .

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

**MATERIALS DE
CONSTRUCCIO
ANTONI VIDAL****AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI**

Tel. 66 06 88

AUSTIN ROVER**TALLER****BER-TON****MOTOR DIESEL Y GASOLINA**Ctra. de Campos, s/n. - Teléfono 66 08 92
LLUCMAJOR (Mallorca)

TROFEU «SONY», AL MAXIM GOLEJADOR LOCAL

Concloua ja quasi la totalitat de les lligues en les quals hi ha els equips llucmajorers, la classificació per obtenir el Trofeu "Sony", que patrocina Jaume Oliver i que premia la tasca més realitzadora del jugador que marqui més gols del seu equip, és aquesta:

JUVENILS C.D. ESPANYA: (II Regional): Mòjer 13 gols; A. Salom 12, C. Tomàs 11, Taboada 5, Ramos 3, Servera 2, Reina 1 i defensor contrari en p.p. 1

INFANTILS C.D. ESPANYA (I Regional): S. Martí 15 gols (vencedor), A. L. élvez 10, J. Martorell

11, B. Cardell 4, A. Garau 1, O. Riera 1, J. Costa 1, M. Cirer 1 i A. Ginard 1.

ALEVINS C.D. ESPANYA (I Regional): A. Ruiz 15 gols (vencedor), J. Bonet 4, L. Barceló 2, A. Clar 2, Amengual 2, B. Colom 1, J. Corbalán 1, S. Ferrer 1 i A. Reina 1.

B.R. TROPICAL (Torreig d'Empreses): Silverio 12 gols (vencedor), Jaume 8, J. Clar 3, Alejandro 2, F. Magaña 2, Mas Pons 2, Mas Pedrero 2, Oller 2, Garí i Manresa Mòjer 1.

Ultimes jornades comptabilitzades 26 i 27-4-86.

Coordina: Joan Quintana Castell.

A. Ruiz, màxim goleador dels alevins C.D. Espanya.

PRIMER CAMPIONAT DE TRUC CAFE COLON

El mes de Març es va organitzar el primer campionat de truc al càfé Colon. Hi va haver una massiva participació, per això el joc es va dur a terme amb quatre etapes que duraren quasi més que la quaresma. Emperò, durant aquest temps l'animació estava assegurada.

No mancaren envits, falseres ni rialles i més d'un parell va guanyar per flors (això és un dir).

Com més anava la cosa més força prenia i la semifinal ja hi hagué una gran expectació. Els vuit truquers majors ja es miraven les copes i el dilluns de Pasqua es va fer el darrer esclafit.

En Cosme Tomàs i En

Bernat Llobera se'n dugueren la copa color de lila (4rt. premi) i la parella formada per Pau Manresa i Miquel Puigserver va fer tercer.

Les al.lotes: Joana Font i Aina Maria Garí no feren gens mal paper ja que aguantaren fins el darrer cantó del darrer truc (de cinc, tres) i se'n dugueren la més valuosa copa.

La parella finalista: Miquel Gener i Pep Garí va guanyar dos trofeus ben merecuts perquè, discretament i fora fer bravates anava pujant fins que, a la fi va demostrar esser la millor.

Ara, al càfé ja hi ha ben poca gent que es pugui resistir davant la proposta: "Què voleu perdre un truc?", i és que, si s'agafa

fora massa ràbia hom se n'adona ben prest que aquest "joc didàctic" tan popular és una forma de tot sana, divertida i amistosa d'aprofitar el temps.

Cosa té el truc si fa tants d'anys que regna.

Enhorabona als finalistes i... sols que aquest campionat no sia el darrer!

F.C. Cabot.

CA'N MATIES BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

Dojo Kodokan de Lluçmajor

ELS OFEREIX: JIU-JITSU, JUDO, GIMNASTICA DE MANTENIMENT I RELAX. AEROBIC. GIMNASTICA DE MUSCULACIO. KICK-BOXING, KARATE MODERN, etc.

S'INFORMI
AL Carrer Major, 39
LLUCMAJOR
de dilluns a divendres.
des de les 17 hores

AEROBIC

JIU-JITSU

DEFENSA CONTRA TIRADA FORT, CINTA BLANCA, JIU-JITSU AMB DOTS GELI

GIMNASTICA I RELAX

Benjamins Sport Lluçmajor

LLUITANT PER LA SEGONA PLAÇA

J. Quintana.
Després de les derrotes contra el Mallorca, n'ha arribat una altra conta el Cide, però això, en tota una temporada, no fa malbé una bona campanya com la que realitzen els benjamins del nostre futbol-sala.
CIDE B, 8
SPORT LLUCMAJOR, 6

Va ser la tercera derrota de la temporada per a l'S. Lluçmajor però en tot moment va lluitar i va donar moltes dificultats a l'equip propietari. Els gols de l'Sport varen esser aconseguït per J.A. Tomàs (2), J. Bonet (2) i A. Bonet (2).
S. LLUCMAJOR, 7
ATC. MANACOR, 0

Una altra vegada l'equip llucmajorer va golejar a un bon equip com és l'Atc. Manacor el qual no va ser afortunat en

Jaume Ruiz, Joan Bonet, Antoni Nadal i F. Guiem Siquier, jugadors del C.F. Sport Lluçmajor.

aquest partit. Les dianes locals foren marcades per Nadal (3), Tomàs (1), J. Bonet (2) i Salvà (1).
VALLDEMOSSA, 1
S. LLUCMAJOR, 12

L'Sport Lluçmajor en aquesta temporada ha pres bé les mides a l'equip de Valldemossa i enguany, en les dues confrontacions de lliga i en un amistós de pre-

temporada sempre ha aconseguit vèncer als de la Car-toixa. En aquest darrer partit marcaren, per l'Sport A. Bonet (3), J. Bonet (4), J.A. Tomàs (2) i Nadal. Els altres dos gols varen marcar en pròpia porta els defensors del Valldemossa.
S. LLUCMAJOR, 8
R. LLULL, A, 2

Un altre encontre de

clar domini de l'Sport el qual vencé clarament al R. Llull que ocupa un bon lloc a la classificació però que es va haver d'inclinar davant el millor joc local. Els gols varen ser marcat per Salvà (2), J. Bonet (2), Tomàs (2), A. Corbalán i A. Bonet.

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

PUB
THE BASEMENT
EL SOTANO

Calle Barcelo, 26
LLUCMAJOR

TALLERS LLUCMAJOR

SERVEI OFICIAL

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

TALLER MECANICO ANTONIO ROSSELLO

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

SERVICIO DE PINCHAZOS
Y NEUMATICOS

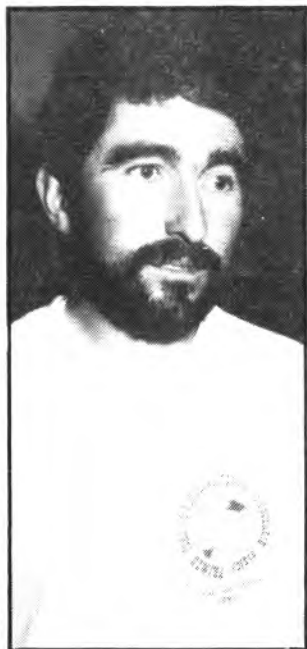
GIMNASTICA DE MANTENIMENT, PER ANAR BE, HA DE MANTENIR-SE

Des de fa quatre anys, la casa de la Vila subvenciona uns cursos de gimnàstica femenina de manteniment.

Es fan tres hores setmanals de classe i aquest any hi ha una seixantena de dones inscrites que, des del mes d'octubre al mes de juny tenen l'oportunitat de fer exercici al poliesportiu.

Aquesta activitat, malament passi un poc desapercibuda, per a nosaltres és prou important. Hem de tenir present que el nostre poble va ser un dels primers en donar empenta i en fer popular i accessible aquest tipus de gimnàstica.

Per això hem volgut fer una entrevista al monitor: Julià Mascaró Pons que, amb entusiasme i constància, ha duit a terme aquesta tasca i ens ha animat durant tots aquests anys.

Ell valora així l'experiència:

1.- Quina valoració fas d'aquest curs 85-86 de gimnàstica femenina?

-Ha estat totalment positiu perquè el curs ha tingut molta d'acceptació i els resultats de les classes són molt bona.

2.- I dels quatre anys que fas aquest curs a les llucmajoreres?

-Dels quatre anys, crec

que la valoració és sumament bona, hem d'adonar-nos que la gimnàstica és avorrida per naturalesa, i poder aconseguir no caure dins la monotonia suposa un gran esforç. Sempre has d'estar cercant coses noves.

3.- Què ha canviat més del principi a ara?

-La dinàmica de la classe; pretén aconseguir un clima o ritme de feina que sigui el màxim d'entretenut i afectiu possible i a vegades és difícil.

4.- Per què et dediques a fer educació física a les dones?

-En un principi me va fer il·lusió com una experiència nova i he seguit perquè ha estat positiva. Aprofit per dir que no hi ha grans diferències entre els sexes. L'únic que hi ha són unes qualitats físiques més adequades i s'han d'adaptar els sistemes d'entrenament per desenvolupar-los.

5.- Com ha anat aquest curs d'especialització d'educació física que has fet darrerament?

-Molt bé, sempre és bo renovar-se i aprendre coses noves.

6.- Quines tècniques utilitzes per dur a terme una classe normal?

-Les classes i entrenaments sempre han de seguir les pautes següents: "un calentamiento" un encalament, una part principal i un relaxament o tornada a la calma.

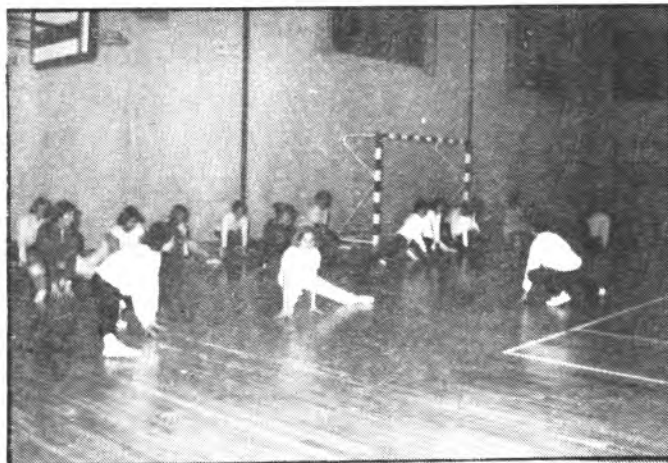
7.- A què dones més importància quan et programes aquestes classes?

-Sense cap dubte a la part funcional o a tot el que es diu fer salut que va encaminada a millorar la capacitat circulatoria i pulmonar, sense oblidar la flexibilitat, força, agilitat...

8.- Què diries a les dones que encara no s'han animat a practicar aquests tipus d'activitats?

-Que és necessari practicar qualche esport o gimnàstica i que al menys que caminin, que també és bà.

9.- Què és per tu la gimnàstica?

-Una manera de fer salut, de cuidar el cos, tant físicament com psicològicament.

10.- Què opines d'Aquestes dues Associacions: Educació física: fer salut i mantenir-la. Educació física: guardar la línia?

Crec que tot va molt lligat. Una persona que fa esport fa salut, i per això ha de cuidar l'alimentació i així mantenir la línia. Tots sabem que el greix no és bo per a la salut i que és molt difícil eliminar-lo.

11.- A què creus que és degut l'èxit d'aquestes activitats: esnobisme? Més consciència de la neces-

sitat de cuidar el cos? Alliberament de tensió?

-Hi ha un poc d'esnobisme però sense dubte que cada dia hi ha més conscienciació de la necessitat de cuidar el cos, i de l'alliberament de la tensió.

12.- Nosaltres voldríem que aquesta activitat continués per molts d'anys. Estàs animat a seguir-la?

-Si la gent està contenta jo no posaré cap impediment.

13.- Voldries afegir res més?

-Només donar les gràcies a l'Ajuntament per la seva col·laboració.

Francisca C. Cabot.

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescadors, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

Passatemps

A I X R O T E Z I B
S O N O T D O T D Z
E O F Z A I O C R S
O G S A S T W H E C
O I M R K A R O V D
L R P T G L O P S I
T L O N R E S I D E
M O E U S A I N C A
C R O S S I N I L A
S I C N A M U H C S
B E E T H O V L N A

SOPA DE LLETRES.

Les lletres que sobren vos diran quants de personatges hi ha i el que són.

ENDEVINALLA.

Tu que pretens de tant sebre
i de bon enteniment
¿me vols dir quin sagrament
un cristià no pot rebre?

Solucions num. anterior

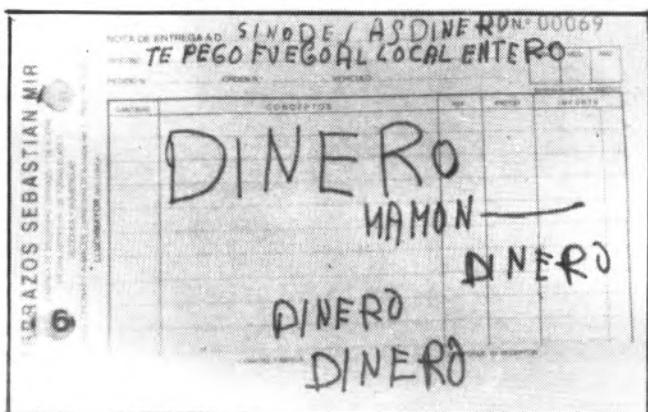
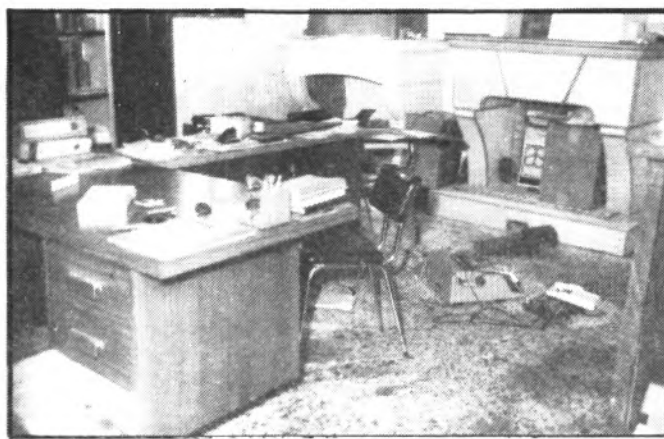
Sopa de lletres

T R E M B V C D F B
L K S U P I U T R O
G F P O Q M N B V M
I T E B V N P O A B
D L L A N T I A O E
L N M P L O L U D T
O B A A H V A H Q A
R N N I T G V C F A
A A D S A L O M O T
F B V C X D R T G J

Vuit coses que fan llum.

SOLUCIO A L'ENDEVINALLA ANTERIOR

Una taperera.

P'es forat d'es moix

"Si no dejas dinero te pego fuego al local entero
Dinero Mamón Dinero dinero dinero"

Aquest és el missatge que va trobar En Sebastià Mir quan va anar a obrir la fàbrica de rajoles. No és la primera vegada que li fan destrossa, ja que no troben doblers li cremen la comptabilitat i espenyen tot quan troben. HI HA DRET A AIXO?

**PEUGEOT
TALBOT**

**TALLERES
MARINA**

**AGENTE
OFICIAL**

**Talbot Solara
benzina**

Talbot Solara Diesel

Joan Ramon Clar
Mestre de taller
Carrer Marina, 104
Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

**Viajes
Xaloki, s.a.**
G.A.T. 687

**BITLLETS DE VAIXELL
I D'AVIÓ**

OFERTA ESPECIAL VAIXELL

**ANADA I TORNADA
4 PERSONES I EL COTXE
34.240 ptes.**

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL

També a Lluçmajor li oferim
servei 24 hores amb
la tarja "SA NOSTRA"
del Caixer Automàtic.
SOL.LICITAU-LA

**CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"**

Ca'n Pau Salvà

EQUIPAMENTS DOMESTICS I COMERCIALS
INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES - REPARACIONS

ELECTRODOMESTICS

FAGOR

VEGI LA NOSTRA GAMMA 86

NOVES RENTADORES. LES MES COMPLETES

NOUS FORNS - NOUS FRIGORIFICS

A MES TENIM ALTRES BONES MARQUES

ZANUSSI - BRU - ASPES - CORBERO - PHILIPS -

SUPER SER - THIMSEL, etc.

*GELERES I CONGELADORS A GAS

*GENERADORS PER FER CORRENT I CARREGAR
BATERIES.

*BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24

*TALLER: C/. Weyler, 1

Tel. 66 01 04 - 66 02 55

LLUCMAJOR

A L'ESTIU HI
HAURÀ CAMISETES
PER ALS BONS
CLIENTS

FORN Ca'n Paco

COMPRI ALS PETITS
ESTABLIMENTS. TENDRA
UN TRACTE DIRECTE I
UN AMBIENT FAMILIAR

PREPARAM
ENCARRECS
PER A COMUNIONS

LLUCMAJOR

C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45

Ca'n Paco II

C/. Cardenal Rosell, 48 - Tel. 66 12 52